

Regeringens proposition

2000/01:86

Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention
om bekämpande av bombattentat av terrorister

Prop.
2000/01:86

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 14 mars 2001

Göran Persson

Thomas Bodström
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Sverige skall tillträda Förenta nationernas (FN) konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister (terroristbombningskonventionen). Konventionen antogs den 15 december 1997 av FN:s generalförsamling och öppnades för undertecknande den 12 januari 1998.

Konventionen utgör en fortsättning på det arbete för att motverka terrorism som bedrivits inom FN sedan 1960-talet. De tidigare FN-konventionerna gäller antingen särskilda angreppsobjekt som luftfartyg och skepp eller avser att skydda vissa kategorier av personer som är engagerade i internationella uppdrag. Terroristbombningskonventionen har inte några sådana begränsningar utan har ett generellt tillämpningsområde. I konventionen finns ingen definition av terrorism. I stället anges vilka handlingar som skall utgöra brott i konventionens mening. Det är fråga om vissa förfaranden med explosiva eller andra livsfarliga anordningar inom eller i riktning mot platser eller anläggningar som är öppna för allmänheten. För att sådana handlingar skall utgöra brott krävs att de har företagits i syfte att orsaka dödsfall eller allvarlig kroppsskada eller i syfte att åstadkomma omfattande förstörelse av bl.a. allmän plats.

Enligt regeringens bedömning krävs inga lagändringar för att Sverige skall kunna tillträda konventionen förutsatt att riksdagen antar den samtidigt härmed beslutade propositionen Sveriges tillträde till 1996 års EU-konvention om utlämning (prop. 2000/01:83).

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Ärendet och dess beredning.....	5
3	Tidigare internationella överenskommelser angående terrorism	5
3.1	Allmänt.....	5
3.2	De olika överenskommelserna	6
3.2.1	Tokyokonventionen	6
3.2.2	Haagkonventionen	6
3.2.3	Montrealkonventionen	6
3.2.4	Diplomatskyddskonventionen.....	7
3.2.5	Den europeiska konventionen angående motverkande av terrorism	7
3.2.6	Gisslankonventionen.....	7
3.2.7	Tilläggsprotokoll till Montrealkonventionen	8
3.2.8	Romkonventionen och Romprotokollet.....	8
4	Terroristbombningskonventionen.....	9
4.1	Arbetet med konventionen	9
4.2	Konventionens innehåll.....	9
4.2.1	Konventionens uppbyggnad.....	9
4.2.2	Bestämmelser om de handlingar som utgör brott.....	10
4.2.3	Domsrätt	11
4.2.4	Åtgärder för att utreda en persons närvaro i ett land och för att säkerställa närvaro för åtal eller utlämning	12
4.2.5	Utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål.....	13
4.2.6	Överförande för utredning m.m.	14
4.2.7	Förebyggande av brott	15
4.2.8	Underrättelse.....	15
4.2.9	Bestämmelser om hur förpliktelserna enligt konventionen skall fullgöras	16
4.2.10	Tvistlösning.....	16
4.2.11	Ikraftträdande m.m.....	17
5	Sveriges tillträde till konventionen	17
6	Behov av författningsändringar	19
6.1	Bestämmelser om de handlingar som utgör brott.....	19
6.2	Domsrätt.....	25
6.3	Åtgärder för att utreda en persons närvaro i ett land och för att säkerställa närvaro för åtal eller utlämning.....	27
6.4	Utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål	28
6.5	Överförande för utredning m.m.	30
6.6	Förebyggande av brott.....	31
6.7	Underrättelse	33
6.8	Tvistlösning.....	34

7 Kostnader.....	34
Bilaga 1 Konventionstexten på engelska	35
Bilaga 2 Konventionstexten i översättning till svenska	46
Bilaga 3 Sammanfattning av promemorian Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention om bekämpande av terroristbombdåd	57
Bilaga 4 Förteckning över remissinstanser	58
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 mars 2001	59

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner Förenta nationernas (FN) konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister (avsnitt 5).

2 Ärendet och dess beredning

Förenta nationernas (FN) konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister, i det följande kallad terroristbombningskonventionen, antogs den 15 december 1997 av FN:s generalförsamling och öppnades för undertecknande den 12 januari 1998. Sverige undertecknade konventionen den 12 februari 1998. Konventionen har undertecknats av samtliga medlemsstater i EU. Den har hittills ratificerats av 18 stater, däribland Frankrike, Spanien, Österrike, Norge och Tjeckien.

Konventionens originalspråk är arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska. Konventionen i dess lydelse på engelska finns i *bilaga 1*. En översättning av konventionen till svenska finns i *bilaga 2*.

I en inom Justitiedepartementet upprättad promemoria har föreslagits att Sverige skall tillträda konventionen. I promemorian har dessutom analyserats hur konventionen förhåller sig till svensk rätt och behovet av författningsändringar. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 3*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2000/2280). Regeringen tar i detta ärende upp de frågor som behandlats i promemorian.

3 Tidigare internationella överenskommelser angående terrorism

3.1 Allmänt

Det internationella normativa samarbetet mot terrorismen har koncentrerats till FN eftersom en strävan varit att åstadkomma lösningar med största möjliga globala räckvidd. Avsaknaden av samförstånd om en internationellt accepterad definition av terrorism har gjort att olika idéer som har funnits för att skapa en generell konvention mot all slags terrorism hittills inte visat sig vara en framkomlig väg. Det arbete som ända sedan 1960-talet har bedrivits på området har i stället gått ut på att utarbeta speciella konventioner med inriktning på olika definierade brottsliga handlingar, allt eftersom terrorismen tagit sig skilda uttryck. När behov av förändringar har uppstått har man successivt försökt fylla luckor i det samlade och växande regelverket.

Denna metod får anses ha varit framgångsrik och hittills har inom FN tolv internationella konventioner eller tilläggsprotokoll förhandlats fram. Till detta kommer den europeiska konventionen angående motverkande av terrorism, antagen i Strasbourg i januari 1977.

I följande avsnitt lämnas en kortfattad redogörelse för de mer centrala internationella överenskommelserna på området.

3.2 De olika överenskommelserna

3.2.1 Tokyokonventionen

Den 14 september 1963 antogs i Tokyo en konvention om brott och vissa andra handlingar som begåtts ombord på luftfartyg. Konventionen reglerar huvudsakligen frågor om befälhavares, besättningsmedlems och passagerares skyldigheter och befogenheter med anledning av brott ombord på luftfartyg eller för upprätthållande av ordning och säkerhet ombord. Den som har begått en brottslig handling enligt konventionen skall sålunda bl.a. kunna tas i förvar, sättas i land och överlämnas till behörig myndighet i annan konventionsstat. Konventionen innehåller också regler om skyldigheter för konventionsstaterna att företa undersökning och vidta andra åtgärder när brott har begåtts ombord.

Konventionen trädde i kraft den 4 december 1969 och har ratificerats av Sverige (prop. 1966:159, bet.1LU 1966:47, rskr. 1966:364, SFS 1967:71 och 75).

3.2.2 Haagkonventionen

Den 16 december 1970 antogs på en diplomatisk konferens i Haag en konvention för bekämpande av olaga besittningstagande av luftfartyg. Till grund för konventionen låg ett förslag som hade upprättats inom Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO), som är ett av FN:s fackorgan. Enligt konventionen förbinder sig staterna att belägga flygplanskapning med stränga straff. Konventionen medför också vissa förpliktelser i fråga om domsrätt, åtal och utlämning med anledning av sådana brott.

Konventionen trädde i kraft den 14 oktober 1971 och har ratificerats av Sverige (prop. 1971:92, bet. 1973:JuU9, rskr. 1973:164, SFS 1971:188).

3.2.3 Montrealkonventionen

Den 23 september 1971 antogs på en internationell luftträttskonferens i Montreal en konvention för bekämpande av brott mot den civila luftfartens säkerhet. Till grund för konventionen låg, liksom beträffande Haagkonventionen, ett förslag som hade upprättats inom ICAO. Enligt konventionen förbinder sig konventionsstaterna att belägga sabotage och liknande brott mot den civila luftfarten med stränga straff. Konventionen medför också vissa förpliktelser i fråga om domsrätt, åtal och utlämning med anledning av sådana brott.

Konventionen trädde i kraft den 26 januari 1973 och har ratificerats av Sverige (prop. 1973:92, bet. 1973:JuU21, rskr. 1973:342, SFS 1973:342).

3.2.4 Diplomatskyddskonventionen

Konventionen antogs av FN:s generalförsamling den 14 december 1973. Enligt konventionen förbinder sig de avtalsslutande parterna att straffbelägga ett antal närmare beskrivna angrepp på vissa kategorier av personer, vilka hänförs under den samlande beteckningen ”internationellt skyddade personer”. Konventionen medför också vissa förpliktelser i fråga om domsrätt, åtal och utlämning med anledning av dessa brott.

Konventionen trädde i kraft den 20 februari 1977 och har ratificerats av Sverige (prop. 1975:71, bet. 1975:JuU18, rskr. 1975:138).

3.2.5 Den europeiska konventionen angående motverkande av terrorism

Även inom Europarådet har man lagt ned stora ansträngningar på att skapa former för ett mellanstatligt samarbete i syfte att bekämpa internationell terrorism. Europarådets arbete har bl.a. resulterat i en rekommendation angående internationell terrorism som antogs av den rådgivande församlingen år 1973 och en resolution i samma ämne antagen av rådets ministerkommitté år 1974. I enlighet med ett initiativ vid 1975 års europeiska justitieministermöte beslöt härefter ministerkommittén samma år att tillkalla en särskild kommitté för att utreda frågor med anknytning till vissa nya former av planlagda våldsdåd. Denna kommitté utarbetade ett förslag till europeisk konvention om bekämpande av terrorism som godkändes av ministerkommittén i november 1976 och öppnades för under-tecknande den 27 januari 1977.

Konventionen trädde i kraft den 4 augusti 1978 och har ratificerats av Sverige (prop. 1976/77:124, bet. 1976/77:JuU36, rskr. 1976/77:330, SFS 1977:435).

Genom konventionen åtar sig de avtalsslutande staterna att antingen tillmötesgå en begäran från annan konventionsstat om utlämning av någon som har begått terrordåd av närmare angivet slag eller att själv vidta åtgärder för lagföring. Konventionen innebär vidare att de avtalsslutande staterna skall lämna varandra rättsligt biträde när det gäller straffrättsliga förfaranden mot personer som har gjort sig skyldiga till terrordåd. Enligt konventionen får inte en stat vägra utlämning för brott under hänvisning till att brottet är att betrakta som politiskt. I detta avseende har emellertid från svensk sida gjorts ett förbehåll som innebär att Sverige behåller möjligheterna att vägra utlämning för politiska brott.

3.2.6 Gisslankonventionen

Konventionen antogs den 17 december 1979 av FN:s generalförsamling. Genom konventionen åtar sig staterna att straffbelägga handlingar som

innefattar tagande av gisslan. Konventionen medför också vissa förpliktelser i fråga om domsrätt, kriminalpolitiskt samarbete, åtal och utlämning med anledning av dessa brott.

Konventionen trädde i kraft den 3 juni 1983 och har ratificerats av Sverige (prop. 1980/81:56, bet. 1980/81:JuU16, rskr. 1980/81:64).

3.2.7 Tilläggsprotokoll till Montrealkonventionen

Såväl Haag- som Montrealkonventionen tar sikte på gärningar som begås på eller är riktade mot flygplan under flygning och som därför äventyrar flygsäkerheten. Med anledning bl.a. av bombdåd som förövats under 1980-talet på de internationella flygplatserna i Wien och Rom utarbetade ICAO ett förslag till tillägg till Montrealkonventionen som tar sikte på bekämpande av våldshandlingar som begås på flygplatser som används för internationell luftfart. Protokollet antogs vid lufträttskonferensen i Montreal den 24 februari 1988.

Protokollet trädde i kraft den 6 augusti 1989 och har ratificerats av Sverige (prop. 1989/90:130, bet. 1989/90:130, rskr. 1989/90:286).

3.2.8 Romkonventionen och Romprotokollet

I oktober 1985 kapades det italienska kryssningsfartyget Achille Lauro under en resa mellan Alexandria och Port Said. Detta kapardrama riktade uppmärksamheten mot att det, trots tillkomsten av flera konventioner som syftar till bekämpning av internationell terrorism, inte fanns någon konvention som riktade sig mot sjöfarten.

FN:s generalförsamling inbjöd i december 1985 Internationella sjöfartsorganisationen (IMO), ett av FN:s fackorgan, att undersöka problemet med terroristaktioner ombord på eller riktade mot fartyg och att föreslå lämpliga åtgärder. Som ett resultat av det arbete som därefter bedrevs inom ramen för IMO antogs vid en internationell konferens i Rom den 1-10 mars 1988 dels en konvention om brott mot den fasta sjöfartens säkerhet (Romkonventionen), dels ett protokoll om brott mot säkerheten för fasta plattformar (Romprotokollet).

Konventionen och protokollet trädde i kraft den 1 mars 1992 och har ratificerats av Sverige (prop. 1989/90:130, bet. 1989/90:JuU33, rskr. 1989/90 286).

Konventionen och protokollet följer mönstret från andra liknande överenskommelser, dvs. staterna förbinder sig att antingen lagföra eller utlämna personer som gjort sig skyldiga till gärningar som utgör brott enligt respektive överenskommelse. Därutöver innehåller konventionen bestämmelser om bl.a. det geografiska tillämpningsområdet och en precisering av det internationella element som skall föreligga, om undermålskyldighet och det praktiska förfarandet över huvud taget. Konventionen och protokollet är likartat uppbyggda. Åtskilliga av konventionens bestämmelser har emellertid inte någon motsvarighet i protokollet, eftersom detta tar sikte bara på anläggningar som är fast förankrade.

4 Terroristbombningskonventionen

4.1 Arbetet med konventionen

Till grund för bestämmelserna i terroristbombningskonventionen ligger ett arbete som har bedrivits inom den s.k. G 7-gruppen, världens största industristater (USA, Kanada, Japan, Storbritannien, Frankrike, Tyskland och Italien) och Ryska Federationen. På en ministerkonferens i juli 1996 i Paris enades gruppen om ett åtgärdsprogram i 25 punkter varav en, på initiativ från USA, handlar om att utarbeta en konvention mot bombdåd av terrorister. Det fortsatta arbetet inom gruppen resulterade i ett första utkast till konvention. I egenskap av ordförande under aktuell period framlade Frankrike år 1997 utkastet för den ad hoc-kommitté under FN:s generalförsamlings sjätte (juridiska) utskott, som generalförsamlingen upprättat året innan (res. 51/210 den 17 december 1996 om åtgärder för att eliminera internationell terrorism) med uppdrag att bl.a. utarbeta en internationell konvention för att bekämpa terroristbombdåd. Kommittén var öppen för alla medlemsstater i FN eller medlemmar i dess fackorgan eller Internationella atomenergiorganet (IAEA). Sverige företrädde av Utrikesdepartementet. Kommittén sammanträdde i New York den 24 februari - 7 mars och den 22 september - 3 oktober 1997.

Sedan frågan om undantag för väpnade styrkor på slutet vållat stora motsättningar, som inte gick att lösa i ad hoc-kommittén, slutförhandlades konventionen i sjätte utskottet. Den kunde till sist antas utan omröstning av generalförsamlingen den 15 december 1997. Kina deltog inte i beslutet under återopande av att inte ha givits möjlighet att delta i alla konsultationer.

Regeringen beslutade den 29 januari 1998 att Sverige skulle under-teckna konventionen. Detta skedde den 12 februari 1998.

4.2 Konventionens innehåll

4.2.1 Konventionens uppbyggnad

Konventionen innehåller inte någon definition av begreppet terrorism eller terroristdåd. Tillämpningsområdet bestäms i stället genom att ange vilka handlingar som utgör brott enligt konventionen. Det är fråga om att på visst närmare angivet sätt befatta sig med ett sprängämne eller en annan livsfarlig anordning i, in i eller mot platser eller anläggningar som är öppna för allmänheten. För att sådana handlingar skall utgöra brott i konventionens mening krävs att de företas med uppsåt att orsaka dödsfall eller allvarlig kroppsskada, eller med uppsåt att orsaka omfattande förstörelse av sådana platser som nyss nämnts. Konventionen utgör ett led i det internationella arbete som har pågått ända sedan 1960-talet och syftar till

att ytterligare förstärka det internationella samarbetet för att förebygga terroristdåd och för att kunna döma och bestraffa de som gör sig skyldiga till sådana handlingar.

Konventionen, som består av en ingress och 24 artiklar, innefattar följande grundläggande element:

- De handlingar som utgör brott (artikel 2-5)
- Domsrätt (artikel 6)
- Åtgärder för att utreda en persons närvaro i ett land och för att säkerställa att lagföring kan ske (artikel 7-8)
- Utlämning m.m. (artikel 9-12)
- Överförande för utredning m.m. (13-14)
- Förebyggande av brott (artikel 15)
- Underrättelse om vissa åtgärder enligt konventionen (artikel 7 och 16)
- Vissa allmänna bestämmelser om hur förpliktelserna enligt konventionen skall fullgöras (artikel 17-19)
- Tvistlösning (artikel 20)
- Ikraftträdande m.m. (artikel 21-24)

4.2.2 Bestämmelser om de handlingar som utgör brott

Konventionen innehåller en huvudbestämmelse om de handlingar som utgör brott (artikel 2.1). Till denna artikel ansluter olika bestämmelser som reglerar i vilken omfattning försök och medhjälp skall vara straffbelagt (artikel 2.2 och 2.3).

Om en handling som innefattar brott enligt artikel 2 endast rör en stat tillämpas inte konventionen. Enligt *artikel 3* är således konventionen inte tillämplig om handlingen begås inom en enda stat, den misstänkte och offren är medborgare i den staten, den misstänkte påträffas inom den statens territorium och om ingen annan stat har en grund enligt artikel 6.1 och 6.2 att utöva domsrätt.

Enligt *artikel 4* skall varje konventionsstat vidta de åtgärder som krävs för att i sin nationella lagstiftning fastställa att de handlingar som anges i artikel 2 utgör brottsliga handlingar. Varje konventionsstat skall dessutom se till att sådana brott kan beläggas med lämpliga straff, varvid hänsyn skall tas till brottens allvarliga beskaffenhet.

Enligt *artikel 5* skall varje konventionsstat vidta de åtgärder, inbegripet i förekommande fall nationell lagstiftning som krävs, för att säkerställa att de handlingar som utgör brott enligt konventionen – särskilt om handlingarna är avsedda eller ägnade att framkalla skräck hos allmänheten, en grupp personer eller särskilda personer – inte under några omständigheter rättfärdigas av överväganden av politisk, filosofisk, ideologisk, rasmässig, etnisk, religiös eller annan liknande karaktär, utan bestraffas med straff som står i överensstämmelse med handlingarnas allvarliga beskaffenhet.

Huvudbestämmelsen om brott (artikel 2.1)

En person begår ett brott i den mening som avses i konventionen om personen rättsstridigt och uppsåtligt levererar, placerar, avlossar eller spränger ett sprängämne eller en annan livsfarlig anordning i, in i eller mot en allmän plats, en statlig eller annan offentlig anläggning, ett allmänt transportsystem eller en infrastrukturanläggning

- a) med uppsåt att orsaka dödsfall eller allvarlig kroppsskada, eller
- b) med uppsåt att orsaka omfattande förstörelse av sådan plats, anläggning eller system om förstörelsen leder till eller är ägnad att leda till betydande ekonomisk skada.

Försök till brott (artikel 2.2)

En person begår även ett brott om personen försöker begå ett sådant brott som anges i artikel 2.1.

Medverkan till brott (artikel 2.3)

En person begår även ett brott om personen

- a) medverkar till ett sådant brott som avses i artikel 2.1 eller 2.2
- b) värvar eller instruerar andra för att dessa skall begå brott enligt artikel 2.1 eller 2.2
- c) på något annat sätt bidrar till att en grupp personer som handlar med ett gemensamt syfte begår ett eller flera sådana brott som anges i artikel 2.1 eller 2.2. Ett sådant bidrag måste vara uppsåtligt och ske antingen i syfte att främja gruppens "allmänna brottsliga verksamhet eller syfte" eller med vetskap om gruppens avsikt att begå det eller de berörda brotten.

4.2.3 Domsrätt

Enligt artikel 6.1 skall varje konventionsstat vidta de åtgärder som krävs för att den skall kunna utöva domsrätt beträffande de brott som anges i artikel 2 om brottet har begåtts

- inom den statens territorium (6.1.a),
- ombord på ett fartyg som förde den statens flagg eller ombord på ett luftfartyg som var registrerat enligt dess lagstiftning när brottet begicks (6.1.b), eller
- av en av den statens medborgare (6.1.c).

Enligt artikel 6.2 får en konventionsstat även fastställa att den har domsrätt beträffande varje sådant brott om brottet har begåtts

- mot en av den statens medborgare (6.2.a),
- mot en statlig eller annan offentlig anläggning som tillhör den staten utomlands, inbegripet en ambassad eller annan diplomatisk eller konsular lokal som tillhör den staten (6.2.b),
- av en statslös person med hemvist inom den statens territorium (6.2.c),
- vid ett försök att tvinga den staten att vidta eller avstå från att vidta en handling, eller (6.2.d)

- ombord på ett luftfartyg som den statens regering har under sin förvaltning (6.2.e).

4.2.4 Åtgärder för att utreda en persons närvaro i ett land och för att säkerställa närvaro för åtal eller utlämning

När en konventionsstat har mottagit information om att en person som har begått eller misstänks ha begått ett sådant brott som avses i konventionen kan befinna sig inom dess territorium, skall den staten vidta de åtgärder som kan fordras enligt dess nationella lagstiftning för att utreda de omständigheter som informationen avser (*artikel 7.1*).

Efter att ha övertygat sig om att omständigheterna motiverar det skall den konventionsstat inom vars territorium den som har begått brottet eller misstänks för detta befinner sig, vidta de enligt den nationella lagstiftningen lämpliga åtgärderna för att säkerställa den personens närvaro för åtal eller för utlämning (*artikel 7.2*).

Artikel 7.3 stadgar en rätt för den som har blivit utsatt för tvångsmedel enligt artikel 7.2 att

- ofördröjligen sätta sig i förbindelse med närmaste behöriga företrädare för den stat i vilken personen är medborgare eller för den stat som annars är behörig att tillvarata personens rättigheter eller, om personen är statslös, för den stat inom vars territorium personen har sitt hemvist (7.3. a),
- ta emot besök av en företrädare för den staten (7.3.b),
- bli informerad om sina rättigheter enligt a och b (7.3.c).

Enligt *artikel 7.4* skall de rättigheter som avses i artikel 7.3 utövas i enlighet med lagar och andra författningar i den stat inom vars territorium den som har begått brottet eller misstänks för detta befinner sig, under förutsättning att dessa lagar och andra författningar gör det möjligt att fullt ut uppnå de syften som avses med de enligt punkten 3 tillerkända rättigheterna.

Enligt *artikel 7.5* skall inte bestämmelserna i punkterna 3 och 4 inverka på rätten för en konventionsstat med anspråk på domsrätt enligt artikel 6.1.c eller 6.2.c att anmoda Internationella Rödakorskommittén att sätta sig i förbindelse med och besöka den misstänkte.

I de fall där artikel 6 är tillämplig skall den konventionsstat inom vars territorium den misstänkte befinner sig om den inte utlämnar vederbörande undantagslöst och oberoende av om brottet har begåtts inom dess territorium vara skyldig att utan onödigt dröjsmål genom förfaranden i enlighet med den statens lagstiftning överlämna ärendet till sina behöriga myndigheter för beslut i åtalsfrågan. Dessa myndigheter skall fatta beslut enligt samma regler som gäller i fråga om varje annat brott av allvarlig karaktär enligt lagstiftningen i den staten (*artikel 8.1*).

Om en konventionsstat enligt sin nationella lagstiftning har rätt att utlämna eller på annat sätt överföra en av sina medborgare endast på villkor att vederbörande återlämnas till den staten för att avtjäna det straff som ådömts till följd av den rättegång eller det förfarande för vilka utlämnan-

det eller överförandet har begärts, och denna stat och den stat som begär utlämning är överens om detta alternativ och de andra villkor som de anser lämpliga, skall en sådan villkorlig utlämning eller ett sådant överförande vara tillräckligt för att upphäva den skyldighet som avses i punkt 1 (*artikel 8.2*).

I huvudsak likalydande bestämmelser om undersökning, frihetsberövande och rättigheter för den som blir föremål för tvångsåtgärder finns i andra konventioner som Sverige har ratificerat, bl.a. Diplomatskyddskonventionen (prop. 1975:71) och Gisslankonventionen (prop. 1980/81:56).

4.2.5 Utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål

Enligt *artikel 9.1* skall de brott som anges i artikel 2 anses tillhöra de utlämningsbara brotten i varje utlämningsavtal som redan föreligger mellan några av konventionsstaterna före konventionens ikraftträdande. Konventionsstaterna åtar sig vidare att ta med sådana brott som utlämningsbara brott i varje utlämningsavtal som senare kommer att ingås mellan dem.

Om en konventionsstat som för utlämning ställer som villkor att ett utlämningsavtal skall föreligga mottar en framställning om utlämning från en annan konventionsstat med vilken den inte har ingått något sådant avtal, får den anmodade staten efter fritt val betrakta konventionen som laglig grund för utlämning för de brott som anges i artikel 2. För utlämning skall gälla de övriga villkor som föreskrivs i den anmodade statens lagstiftning (*artikel 9.2*).

Enligt *artikel 9.3* skall konventionsstater som för utlämning inte ställer som villkor att utlämningsavtal skall föreligga, sinsemellan betrakta de brott som anges i artikel 2 som utlämningsbara brott, enligt de villkor som uppställs i den anmodade statens lagstiftning.

Enligt *artikel 9.4* skall om så är nödvändigt för utlämning mellan konventionsstater de brott som anges i artikel 2 behandlas som om brottet begåtts inte endast på gärningsorten utan även inom territoriet för de stater som har fastställt att de har domsrätt i enlighet med artikel 6.1 och 6.2.

Enligt *artikel 9.5* skall bestämmelserna i alla fördrag och avtal om utlämning mellan konventionsstater med avseende på brott som anges i artikel 2 anses vara ändrade mellan staterna i den utsträckning som de är oförenliga med konventionen.

Enligt *artikel 10.1* skall konventionsstaterna lämna varandra största möjliga bistånd i samband med utredningar, straffrättsliga förfaranden eller utlämningsförfaranden som inletts med anledning av brott som anges i artikel 2. I denna skyldighet inbegrips också bistånd med tillhållande av bevismaterial som en stat förfogar över och som är nödvändigt vid det aktuella förfarandet.

Enligt *artikel 10.2* skall konventionsstaterna fullgöra de nu nämnda skyldigheterna i överensstämmelse med de fördrag eller andra avtal om internationell rättslig hjälp som kan finnas mellan dem. Om det saknas

sådana fördrag eller avtal skall konventionsstaterna bistå varandra enligt nationell lagstiftning.

Enligt *artikel 11* skall inget av de brott som anges i artikel 2 med avseende på utlämning eller internationell rättslig hjälp betraktas som ett politiskt brott, som ett brott förknippat med ett politiskt brott eller ett som brott inspirerat av politiska motiv. En framställning om utlämning som grundar sig på ett sådant brott får därför enligt samma artikel inte avslås endast av det skälet att framställningen avser ett politiskt brott, ett brott förknippat med ett politiskt brott eller ett brott inspirerat av politiska motiv.

Enligt *artikel 12* skall ingen bestämmelse i konventionen tolkas så att utlämningsskyldighet eller skyldighet att lämna internationell rättslig hjälp uppkommer om den anmodade staten har grundad anledning att anta att en framställning om utlämning för brott som anges i artikel 2 eller om internationell rättslig hjälp avseende sådana brott har gjorts i syfte att åtala eller straffa en person i anledning av dennes ras, trosbekännelse, nationalitet, etniska ursprung eller politiska uppfattning. Detsamma gäller om ett bifall till en sådan framställning skulle vara till men för den personens ställning av något av dessa skäl.

I stort sett likalydande bestämmelser om utlämning, så när som på förbudet att vägra utlämning för politiska brott, finns i andra konventioner som Sverige har ratificerat, bl.a. Diplomatskyddskonventionen (prop. 1975:71) och Gisslankonventionen (prop. 1980/81:56).

4.2.6 Överförande för utredning m.m.

En person som undergår verkställighet av en påföljd eller på annat sätt är i fängsligt förvar inom en konventionsstats territorium och vars närvaro i en annan konventionsstat begärs för vittnesmål, identifiering eller annan medverkan för att få fram bevisning för utredning av eller åtal för brott enligt konventionen får enligt *artikel 13.1* överföras under förutsättning att

- personen frivilligt och välinformerad ger samtycke (13.1.a), och
- båda staternas behöriga myndigheter ger sitt tillstånd, med förbehåll för sådana villkor som dessa stater kan anse vara lämpliga (13.1.b).

Den stat till vilken en person på detta sätt har överförts skall enligt *artikel 13.2.a* ha behörighet och skyldighet att hålla den överförda personen i fängsligt förvar, såvida inte den stat från vilken personen överfördes begär eller tillåter något annat.

Den stat till vilken personen överförs skall ofördröjligen återlämna personen till fängsligt förvar i den stat från vilken personen överfördes, i enlighet med vad de båda staternas behöriga myndigheter i förväg eller på annat sätt kommit överens om.

I *artikel 13.2.c* anges det att den stat till vilken personen överförs inte får kräva att den stat varifrån personen överfördes inleder ett utlämningsförfarande för att personen skall återlämnas.

Den överförda person skall enligt *artikel 13.2.d* i fråga om verkställigheten av den påföljd som verkställs i den stat varifrån överförandet skedde

tillgodoräknas den tid som tillbringas i fängsligt förvar i den stat till vilken personen överfördes.

Utan samtycke av den konventionsstat från vilken en person skall överföras får inte den personen, oavsett hans eller hennes nationalitet, inom territoriet för den stat till vilken överförandet sker åtalas eller häktas eller bli föremål för någon annan frihetsberövande åtgärd med avseende på gärningar som begåtts eller domar som meddelats före personens avresa från territoriet för den stat från vilken han eller hon överfördes (*artikel 13.3*).

Enligt *artikel 14* skall den som tas i fängsligt förvar eller gentemot vilken andra åtgärder vidtas eller förfaranden genomförs med stöd av konventionen garanteras en rättvis behandling. Detta skall innefatta åtnjutande av alla rättigheter och garantier i enlighet med lagstiftningen i den stat inom vars territorium personen befinner sig och i enlighet med tillämpliga folkrättsliga bestämmelser, däribland principerna om de mänskliga rättigheterna.

4.2.7 Förebyggande av brott

Enligt *artikel 15* skall konventionsstaterna samarbeta när det gäller förebyggande av sådana brott som avses i artikel 2. I artikel 15.a-c anges vari detta samarbete särskilt skall bestå.

Enligt *artikel 15.a* skall staterna vidta alla åtgärder som är möjliga, inberäknat anpassning av sin nationella lagstiftning om det behövs, för att förebygga och motverka förberedelser inom sina respektive territorier till förövandet av dessa brott inom eller utom sina territorier. Hit räknas bl.a. åtgärder för att förhindra sådan illegal verksamhet av personer, grupper och organisationer varigenom dessa främjar, anstiftar, organiserar, uppsåtligt finansierar eller deltar i förövandet av sådana brott som anges i artikel 2.

Enligt *artikel 15.b* skall konventionsstaterna utbyta precis och verifierad information i enlighet med sin nationella lagstiftning och samordna administrativa och andra åtgärder som vidtas i förekommande fall.

Enligt *artikel 15.c* kan samarbetet, där så är lämpligt, bestå i forskning och utveckling i fråga om metoder för att påvisa sprängämnen och andra farliga ämnen som kan orsaka dödsfall eller kroppsskada, samråd om utveckling av normer för att kunna fastställa dessas ursprung vid utredningar efter explosioner, utbyte av information om förebyggande åtgärder samt samarbete och överförande i fråga om av teknologi, utrustning och dit hörande materiel.

I huvudsak likalydande bestämmelser om brottsförebyggande arbete finns i andra konventioner som Sverige har ratificerat, bl.a. Gisslankonventionen (prop. 1980/81:56).

4.2.8 Underrättelse

Konventionen innehåller två uttryckliga bestämmelser om underrättelse till övriga konventionsstater.

Om en konventionsstat har tagit någon i förvar enligt artikel 7 skall den omedelbart, direkt eller via FN:s generalsekreterare, underrätta de konventionsstater som har fastställt att de har domsrätt i enlighet med artikel 6.1 och 6.2 och, om den förstnämnda staten så finner lämpligt, alla andra berörda konventionsstater om att personen har tagits i förvar och om de omständigheter som motiverar att så har skett (*artikel 7.6*).

En underrättelse till samma krets av stater skall också ske beträffande resultatet av sådana undersökningar som avses i artikel 7.1 (om en person finns inom ett lands territorium) och huruvida den avser att utöva domsrätt.

Enligt *artikel 16* skall den konventionsstat där en misstänkt åtalas för brott enligt konventionen i enlighet med sin nationella lagstiftning eller sina tillämpliga förfaranden meddela slutresultatet av den rättegång där frågan prövas. Underrättelsen skall ske till FN:s generalsekreterare, som i sin tur skall vidarebefordra informationen till de övriga konventionsstaterna.

I huvudsak likalydande bestämmelser om underrättelse finns i andra konventioner som Sverige har ratificerat, bl.a. Gisslankonventionen (se prop. 1980/81:56).

4.2.9 Bestämmelser om hur förpliktelserna enligt konventionen skall fullgöras

Enligt *artikel 17* skall konventionsstaterna fullgöra sina förpliktelser enligt konventionen på ett sätt som är förenligt med principerna om staters suveräna likställdhet och territoriella integritet samt med icke-interventionsprincipen.

Enligt *artikel 18* skall inga bestämmelser i konventionen tillåta en konventionsstat att inom en annan konventionsstats territorium utöva domsrätt och fullgöra uppgifter som är uteslutande förbehållna myndigheterna i den andra konventionsstaten enligt dennas nationella lagstiftning.

Enligt *artikel 19.1* skall inga bestämmelser i konventionen inverka på andra rättigheter, skyldigheter och ansvar för stater och enskilda enligt folkrätten, särskilt ändamålen och grunderna i FN:s stadga och i internationell humanitär rätt.

Enligt *artikel 19.2* är konventionen inte tillämplig på sådan verksamhet av väpnade styrkor under en väpnad konflikt – med den innebörd som dessa termer har i internationell humanitär rätt – som regleras av sådan rätt. Den verksamhet som utövas av en stats försvarsmakt då denna fullgör sina officiella uppgifter är inte underkastad konventionen i den mån som verksamheten regleras av andra folkrättsliga regler.

4.2.10 Tvistlösning

Enligt *artikel 20.1* skall varje tvist mellan två eller flera konventionsstater angående tolkningen eller tillämpningen av konventionen och som inte kan lösas genom förhandlingar inom rimlig tid hänskjutas till avgörande genom skiljeförfarande. Om de tvistande staterna inte kan enas om för-

merna för skiljeförfarandet inom sex månader efter begäran om skiljedom, får vilken som helst av staterna hänskjuta tvisten till Internationella domstolen genom framställning enligt reglerna i domstolens stadga.

Enligt *artikel 20.2* får varje stat vid undertecknande, ratifikation, godtagande eller godkännande av konventionen eller vid anslutning till den förklara att den inte anser sig bunden av punkt 1. De övriga konventionsstaterna blir då inte bundna av punkt 1 gentemot en stat som har gjort ett sådant förbehåll.

En stat som har gjort ett förbehåll enligt punkt 2 får när som helst återta förbehållet genom en underrättelse till FN:s generalsekreterare (*artikel 20.3*).

4.2.11 Ikraftträdande m.m.

Enligt *artikel 21.1* står konventionen öppen för undertecknande av alla stater från och med den 12 januari 1998 till och med den 31 december 1999. Konventionen skall ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos FN:s generalsekreterare (*artikel 21.2*). Konventionen står öppen för anslutning av alla stater. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos FN:s generalsekreterare (*artikel 21.3*).

Konventionen träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det tjuogoandra ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet har deponerats hos FN:s generalsekreterare (*artikel 22.1*). I dagsläget har konventionen 18 parter.

För en stat som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till konventionen efter det att det tjuogoandra instrumentet deponerades träder den i kraft den trettionde dagen efter den dag då staten i fråga har deponerat sina instrument (*artikel 22.2*).

En stat får säga upp konventionen genom skriftlig underrättelse till FN:s generalsekreterare (*artikel 23.1*). Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då FN:s generalsekreterare mottog underrättelsen (*artikel 23.2*).

Originalen till konventionen, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos FN:s generalsekreterare. Generalsekreteraren skall överlämna bestyrkta kopior till samtliga konventionsstater (*artikel 24*).

5 Sveriges tillträde till konventionen

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner FN:s konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Även om utvecklingen under senare år har gått mot färre terroristhandlingar, har dessa beklagligtvis skördat fler dödsoffer än tidigare år. Orsaken är den ökade användningen av sprängladdningar. FN, som uppmanats att brådskande pröva räckvidden av det internationella regelverket om bekämpande av terrorism, har noterat att terroristattacker med sprängämnen eller andra livsfarliga anordningar blivit allt vanligare samt att gällande multilaterala rättsakter inte innefattar en tillfredsställande täckning av sådana handlingar. Sverige delar oron över dessa förhållanden och har aktivt medverkat vid konventionens tillkomst.

Terroristbombningskonventionen utgör en fortsättning på det arbete som inom FN bedrivits under flera decennier för att motverka terrorism. Sverige har undertecknat och ratificerat samtliga de i avsnitt 3 nämnda överenskommelserna. Inom EU har konventionen undertecknats av samtliga medlemsstater och hittills ratificerats av tre.

De olika materiella bestämmelserna i konventionen motsvarar i huvudsak bestämmelserna i tidigare överenskommelser. En viktig rättspolitisk utveckling kan dock noteras när det gäller politiska brott som grund för vägran att utlämna eller bistå med internationell rättslig hjälp. Trots att flera stater under förhandlingarna pekade på att tidigare konventioner gjort det möjligt för ett land att reservera sig mot bestämmelser som förbjuder avslag på begäran om utlämning eller internationell rättslig hjälp på den grunden att det är fråga om ett politiskt brott, ansågs det, med den utveckling terrorismen tagit under den senaste tiden, inte acceptabelt att terrordåd under några som helst omständigheter skulle kunna ursäktas av politiska skäl. De stater som ansluter sig till konventionen kan alltså inte avslå en framställan om utlämning eller internationell rättslig hjälp på den grunden att det är fråga om ett politiskt brott. Det skall dock noteras att konventionen hindrar avslag som grundar sig *enbart* på det skälet att det brott som framställningen avser utgör ett politiskt brott. Ett avslag som grundar sig på även andra omständigheter behöver alltså inte komma i konflikt med konventionens bestämmelser. Vägransförbudet avseende politiska brott balanseras dessutom av en annan bestämmelse som medger att avslag får beviljas vid asyl eller asylliknande situationer eller med hänvisning till folkrätten och principerna om de mänskliga rättigheterna.

Motsvarande bestämmelse vad gäller politiska brott finns dessutom i flera övriga internationella överenskommelser, bl.a. den mellan EU-staterna år 1996 antagna utlämningskonventionen. I en proposition som regeringen denna dag beslutat har lämnats förslag till de lagändringar som bedömts nödvändiga med anledning av Sveriges tillträde till den konventionen (prop. 2000/01:83). Det skall också nämnas att en ny lag om internationell rättslig hjälp i brottmål har trätt i kraft den 1 oktober 2000 (SFS 2000:562). Enligt 2 kap. 14 § andra och tredje stycket i den lagen får inte en ansökan om rättslig hjälp från någon stat som är medlem i EU avslås på grund av att gärningen har karaktär av politiskt brott. En ansökan på denna grund får inte heller avslås om detta skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den ansökande staten.

Med hänvisning till det som sagts ovan är det enligt regeringens mening naturligt och angeläget att Sverige ansluter sig till konventionen.

Konventionen skall godkännas av riksdagen eftersom den får anses vara av sådan större vikt som avses i 10 kap. 2 § tredje stycket regeringsformen.

6 Behov av författningsändringar

6.1 Bestämmelser om de handlingar som utgör brott

Regeringens bedömning: De handlingar som utgör brott enligt konventionen är straffbelagda enligt svensk rätt. Det behövs inte någon lagändring för att tillgodose konventionens krav.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar regeringens bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Huvudbestämmelsen om brott

Med uttrycket rättsstridigt (unlawfully) står det klart att konventionen inte är tillämplig på legal användning av sprängmedel. Genom kravet på uppsåt tillämpas den inte heller på olyckshändelser eller vårdslösa förfaranden.

De handlingar som beskrivs i bestämmelsen torde enligt svensk lag vara kriminaliserade framförallt som våldsbrott eller allmänfarliga brott enligt 3 kap. respektive 13 kap. brottsbalken. Den som med det uppsåt som anges i artikel 2.1.a avlossar eller spränger ett sprängämne eller en annan explosiv eller annan livsfarlig anordning i, in i eller mot en allmän plats, en statlig eller annan offentlig anläggning, ett allmänt transportsystem eller en infrastrukturanläggning kan, allt efter omständigheterna, göra sig skyldig till bl.a. mord (3 kap. 1 §), dråp (3 kap. 2 §), misshandel (3 kap. 5 §) eller grov misshandel (3 kap. 6 §). När det gäller allmänfarliga brott kan ansvar tänkas komma i fråga för mordbrand (13 kap. 1 §), grov mordbrand (13 kap. 2 §), allmänfarlig ödeläggelse (13 kap. 3 §), sabotage (13 kap. 4 §), grovt sabotage (13 kap. 5 §), luftfartssabotage (13 kap. 5a §), spridande av gift eller smitta (13 kap. 7 §).

Artikeln avser dock inte enbart sådana fall där någon åstadkommer en explosion eller liknande genom att avlossa eller spränga ett sprängämne etc. utan även sådana fall där någon *levererar* eller *placerar* en sådan anordning. Vad gäller de allmänfarliga brotten omfattar dessa endast sådana fall där gärningsmannen bl.a. *anlagt* brand (13 kap. 1 §), *åstadkommit*

explosion, skeppsbrott, tåg- eller flygolycka (13 kap. 3 §) eller *förstört* eller *skadat* egendom som har avsevärd betydelse etc. (13 kap. 4 §). Att leverera eller placera ut exempelvis en sprängladdning behöver alltså inte utgöra ett självständigt brott vare sig enligt 3 kap. eller 13 kap. brottsbalken. Trots att leverans och placering inte utgör självständiga objektiva brottsrekvisit kan dock den som utför en sådan handling, allt efter omständigheterna i det enskilda fallet, göra sig skyldig till exempelvis mordbrand i medgärningsmannaskap. Motsvarande gäller för den som levererar sådana anordningar. Flera personer kan alltså samtidigt vara gärningsmän trots att ingen av dem, eller inte alla, självständigt uppfyller hela brottsbeskrivningen i ett straffbud, förutsatt att de uppfyller det tillsammans. För sådana fall krävs att varje medgärningsmans uppsåt täcker den gemensamma gärningen.

Om det saknas förutsättningar att döma i medgärningsmannaskap kan sådana handlingar som innefattar leverans och placering, allt efter omständigheterna, vara att bedöma som försök eller förberedelse till brott. Det skulle också kunna vara fråga om medhjälp till brott.

Med hänvisning till det sagda torde alltså de handlingar som är straffbelagda enligt svensk rätt väl täcka de förfaranden som utgör brott enligt artikeln. Någon författningsändring behövs alltså inte med anledning av artikel 2.1.

Försök och förberedelse till brott

Det går inte att mera allmängiltigt säga när ett brott är fullbordat. Detta varierar från fall till fall beroende på de rekvisit som angetts i det tillämpliga straffbudet. Det finns alltså inga "naturliga" försök eller "naturliga" kännetecken på ett fullbordat brott. Lagstiftaren kan välja vid vilken tidpunkt i ett händelseförlopp som ett brott skall anses fullbordat. Försök har mot bakgrund av detta bestämts negativt på så sätt att försöksansvar endast aktualiseras när brottet inte har fullbordats.

Enligt den allmänna försöksbestämmelsen i 23 kap. 1 § brottsbalken föreligger ett straffbart försök när någon har påbörjat utförandet av ett visst brott, som inte har kommit till fullbordan, under förutsättning antingen att fara har förelegat för att handlingen skall leda till brottets fullbordan eller att sådan fara har varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

Att gärningsmannen skall ha påbörjat utförandet innebär att den s.k. försökspunkten skall vara uppnådd. Detta innebär att gärningsmannen skall ha lämnat planeringsstadiet och övergått till det stadium då brottet skall förverkligas.

Som exempel på ett försök till allmänfarligt brott kan nämnas att en person slänger en handgranat mot en byggnad eller plats där människor vistas, men att handgranaten beroende på tillfälliga omständigheter, såsom ett tekniskt fel, inte sprängs. Ansvar kan för ett sådant fall komma i fråga för, allt efter omständigheterna och gärningsmannens uppsåt, försök till mordbrand, försök till allmänfarlig ödeläggelse eller försök till sabotage.

Försök till de allmänfarliga brott och brott mot liv och hälsa som nu är aktuella är straffbelagt enligt svensk rätt. Att försök till sådana brott som avses i artikel 2.1 skall vara straffbart vållar alltså inga problem för svenskt vidkommande.

Som nämnts ovan kan dock placering och leverans i vissa fall vara att bedöma som försök, förberedelse eller medhjälp till brott enligt svensk rätt. För sådana fall kan konventionstexten till synes innebära problem för svenskt vidkommande eftersom den, i vart fall schematiskt, kan sägas ställa upp ett krav på kriminalisering av försök till försök, försök till förberedelse och försök till medverkan.

För att ansvar för försök skall komma i fråga enligt svensk rätt krävs att det objektivt sett skall ha ägt rum något som är straffbelagt för en gärningsman. Försök till försök, försök till förberedelse och försök till medverkan (som inte utgör medgärningsmannaskap) är alltså inte straffbart. Försök till anstiftan kan dock ibland bedömas som stämpling och försök till medhjälp kan ibland ses som förberedelse.

Om försökspunkten inte uppnås, dvs. om gärningen fortfarande befinner sig på planeringsstadiet, kan det vara aktuellt att döma för förberedelse till brott. Förberedelsegärningen består i att gärningsmannen med brottsligt uppsåt tar befattning med ett objekt som på olika sätt kan underlätta eller möjliggöra utförandet av ett brott. Den ena huvudtypen av förberedelse tar sikte på att någon lämnar pengar som kostnadsersättning (förlag) eller mottar pengar som lön (vederlag) för brott. Den andra huvudtypen tar sikte på att någon tar befattning med vissa särskilt angivna föremål. Enligt 23 kap. 2 § första stycket brottsbalken kan således dömas för förberedelse till brott om någon med uppsåt att utföra eller främja brott, lämnar eller tar emot pengar eller annat som utgör förlag eller vederlag för brottet eller med sådant uppsåt anskaffar, förfärdigar, lämnar, mottar, förvarar, fortskaffar eller tar annan dylik befattning med gift, sprängämne, vapen, dyrk, förfalskningsverktyg eller annat sådant hjälpmedel.

Här kan nämnas att regeringen den 12 mars 2001 har beslutat propositionen (prop. 2000/01:85) Förberedelse till brott m.m. Den ovan angivna typen av förberedelse i form av befattning med föremål skall enligt propositionen ersättas med ett mer generellt utformat rekvisit.

Att leverera eller placera en explosiv anordning kan, om gärningen inte är att bedöma som ett medgärningsmannaskap eller försök, vara straffbart som förberedelse till brott enligt 3 kap. och 13 kap. brottsbalken. Uttrycket fortskaffar (transporterar) nämns för övrigt uttryckligen i författningstexten som exempel på handlingar som kan utgöra förberedelse.

Exempel på förberedelse till allmänfarliga brott som inte avser leverans eller placering är att med uppsåt att utföra eller främja ett sådant brott ta emot pengar för inköp av ett sprängämne som skall användas vid utförandet av brottet (förlag), ta emot pengar som betalning för att utföra ett sådant brott (vederlag), att köpa, själv framställa, lämna eller ta emot ett sprängämne som skall användas vid utförandet av ett sådant brott. Som exempel på ”annat sådant hjälpmedel” kan nämnas att ta befattning med en karta med anvisningar för hur ett visst brott skall utföras.

För att en förberedelse skall vara straffbar krävs uppsåt att utföra eller främja brott. Gärningsmannen skall således antingen själv ha uppsåt att begå gärningen eller ha kännedom om att någon annan har uppsåt att begå en sådan gärning. Uppsåtet behöver inte avse en viss bestämd gärning, utan det räcker att uppsåtet avser att brott av ifrågavarande slag förr eller senare kommer till stånd.

För att någon skall dömas för förberedelse till brott förutsätts att det särskilt har föreskrivits att förberedelse till brottet är straffbart samt att inte endast ringa fara för brottets fullbordan har förelegat. Vid samtliga de brottstyper som nu är aktuella är förberedelse straffbart.

Som nämnts ovan skulle konventionstexten teoretiskt kunna anses innefatta ett krav på kriminalisering av försök till försök, försök till förberedelse och försök till medverkan. Det är dock inte rimligt att ge konventionstexten en sådan innebörd. Konventionen är inte utformad med utgångspunkt från den systematik som svensk rätt är uppbyggd kring. Att svensk rätt är konstruerad så att punkten för fullbordat brott inte alltid föreligger redan vid utförandet av varje enskilt gärningsmoment som räknas upp i artikel 2.1 behöver därför inte innebära att vi inte lever upp till de krav på kriminalisering som ställs i konventionen. Konventionen måste i stället uppfattas som ett krav på att de handlingar som kan tänkas rymmas inom den aktuella bestämmelsen skall vara förenade med straffansvar, oberoende av om gärningen kan bestraffas som ett självständigt brott eller ej. Med hänvisning till den redogörelse som lämnats ovan får Sverige enligt vår bedömning anses väl uppfylla detta åtagande. Det torde dessutom förhålla sig så att vår lagstiftning, genom bestämmelsen om ansvar för förberedelse till brott, straffbelägger handlingar på ett långt tidigare stadium än vad konventionen kräver.

Avslutningsvis skall anmärkas att konventionen inte innehåller någon definition av begreppet försök eller under vilka närmare förutsättningar ansvar för försök till brott kan komma i fråga. Konventionstexten bör i detta hänseende kunna tolkas med utgångspunkt från nationell rätt. Inte heller i detta avseende är alltså någon lagstiftningsåtgärd nödvändig.

Medverkan till brott

Enligt den allmänna medverkansbestämmelsen i 23 kap. 4 § brottsbalken gäller ansvar som är föreskrivet för viss gärning i brottsbalken inte endast den som har utfört gärningen utan även den som har främjat gärningen med "råd eller dåd". Med uttrycket råd eller dåd avses att främjandet skall ha skett med psykiska eller fysiska medel. Sedan 1994 gäller detsamma även utanför brottsbalkens område om det är föreskrivet fängelse för brottet.

Enligt normalt språkbruk främjas en gärning när någon har gjort något som underlättar eller i vart fall är ägnat att underlätta gärningens utförande. I brottsbalken har dock uttrycket givits en vidare betydelse och kan även innefatta en medverkan som inte varit någon förutsättning för brottet.

I paragrafens andra stycke föreskrivs att den som inte är att anse som gärningsman skall dömas för anstiftan till brottet, om han har förmått

annan till utförandet, och annars för medhjälp till detta. Av detta följer att medverkan kan ha tre former enligt svensk rätt, gärningsmannaskap, anstiftan och medhjälp. Mellan dessa olika former gäller en prioritetsordning. Gärningsmannaskap har företräde framför de båda andra medverkansformerna och anstiftan ses som allvarligare än medhjälp.

Varje medverkande är självständigt ansvarig, dvs. oberoende av om det är möjligt att straffa någon annan medverkande. Ansvaret är dock beroende av att ett brott objektivt sett har begåtts. Medverkan är straffbart även i förhållande till osjälvständiga brottsformer. Också medverkan till medverkan är straffbart, t.ex. anstiftan till medhjälp till ett brott.

Brottsbalkens regler om ansvar för medverkan täcker konventionens krav på kriminalisering i artikel 2.3.a. Detsamma gäller anstiftan till brott (artikel 2.3.b). När det gäller anstiftan bör nämnas att även stämpling till brott är straffbart för de brott som nu är aktuella. Med stämpling avses olika gärningsformer som innebär att någon på planeringsstadiet, med uppsåt att utföra eller främja ett brott, sätter sig i förbindelse med andra personer. En form av stämpling är att söka anstifta någon annan att utföra brott. Med brott avses här fullbordat brott i gärningsmannaskap.

Artikel 2.3.c tar sikte på medverkan som är kopplad till en grupp personer som handlar i gemensamt syfte. Enligt artikeln måste medverkan vara uppsåtlig och ske antingen i syfte att (with the aim of) – dvs. direkt uppsåt – främja gruppens allmänna brottsliga verksamhet eller syften (furthering the general criminal activity or purpose of the group) eller i vetskap om gruppens avsikt att begå det eller de berörda brotten. Det senare ledet torde utan vidare motsvara enligt svensk rätt straffbara förfaranden, enligt redogörelsen ovan, eftersom det direkt kopplas till de (konkreta) brott som konventionen omfattar. Det första ledet kräver dock närmare överväganden.

Enligt 23 kap. 4 § första meningen brottsbalken skall varje medverkande bedömas efter det uppsåt eller den oaktsamhet som ligger honom till last. Vid medgärningsmannaskap sker prövningen av om huvudgärningen är subjektivt täckt på vanligt sätt, dvs. på samma sätt som när det är fråga om en gärningsman. Vid ett främjande måste den subjektiva täckningen hänföra sig till dels huvudgärningen, dels medverkansgärningen. Det sker med andra ord en prövning i två led. Om huvudgärningen, som i dessa fall, är straffbelagd endast som uppsåtligt brott krävs uppsåt för att en medverkande skall fällas till ansvar.

Kravet på subjektiv täckning innebär att medhjälparens uppsåt skall täcka det faktum att han främjat *en viss* gärning med råd eller dåd. Det krävs att medhjälparen har uppsåt i förhållande till de faktiska omständigheter som utgör underlag för bedömningen att ett främjande föreligger. Däremot behöver enligt svensk rätt medhjälparen inte själv anse att han främjar huvudgärningen, än mindre handla i syfte att (direkt uppsåt) främja huvudgärningen. Konventionstexten synes utgå från att medhjälparen skall ha direkt uppsåt (i syfte att), vilket alltså i sig inte medför några svårigheter i förhållande till svensk rätt.

Kärnfrågan är dock hur pass konkretiserad främjarens föreställning måste vara beträffande de omständigheter som sammantaget utgör själva huvudgärningen. Frågan är med andra ord om främjarens uppsåt måste

avse en viss bestämd gärning eller om den kan avse att en gärning av en viss typ skall förövas eller rentav att det kan vara fråga om brottslighet i största allmänhet. Vad som krävs bestäms av den s.k. täckningsprincipen.

Täckningsprincipen (se härom Brottsbalken – En kommentar, avsnitt 23:56 f) innebär att uppsåtet skall täcka rekviziten för en rättsstridig gärning, dvs. i huvudsak brottsrekvisiten för det straffbud som är aktuellt, samt att det inte finns några omständigheter som gör att gärningen är tillåten (exempelvis omständigheter som utgör nödvärn). Täckningsprincipen innebär att det skall göras en jämförelse mellan det verkliga händelseförloppet och det händelseförlopp som gärningsmannen (medhjälparen) föreställt sig. Vid bedömningen av om dessa överensstämmer i tillräcklig grad skall man kunna säga att det är fråga om samma rättsstridiga gärning enligt båda händelseförloppen. I annat fall föreligger bristande täckning. För att täckning skall föreligga krävs ingen fullständig överensstämmelse mellan det verkliga och det föreställda händelseförloppet. I litteraturen brukar dock ofta anges att medverkansuppsåtet måste avse en på något sätt individualiserad huvudgärning (se bl.a. Jareborg, Straffrättens ansvarslära, s. 120 och Strahl, Allmän straffrätt s. 259).

Malmö tingsrätt, som delar promemorians bedömning att Sverige kan tillträda konventionen utan några lagändringar, ifrågasätter om konventionens bestämmelser motsvaras av det i svensk rätt uppställda kravet att en främjares uppsåt skall täcka en konkretiserad gärning. Enligt tingsrätten kan dock de svenska bestämmelserna om ansvar för förberedelse till brott täcka konventionens krav på kriminalisering.

Artikel 2.3.c bör enligt vår uppfattning tolkas så, att det för att ansvar för medverkan överhuvudtaget skall kunna aktualiseras, förutsätts att gruppen faktiskt begår ett sådant brott som avses i konventionen och att den medverkandes agerande bidrar till att detta brott begås. Det bör alltså krävas att en koppling, ett kausalsamband, föreligger mellan den medverkandes bidrag och ett begånget brott. Som nämnts ovan har uttrycket främja en vidare betydelse i brottsbalken än i normalt språkbruk och kan innefatta även en medverkan som inte varit någon förutsättning för brottet. Det torde härigenom till att börja med stå klart att svensk rätt uppfyller konventionens krav när det gäller de *objektiva förutsättningarna* för medverkansansvar.

När det sedan gäller de *subjektiva förutsättningarna* för ansvar kan konstateras att konventionens krav på uppsåt i förhållande till bidraget stämmer överens med svensk rätt. En oaktsam medverkan till de uppsåtliga brott som är aktuella enligt artikel 2 behöver alltså inte vara straffbar enligt konventionen. När det gäller frågan om den medverkandes uppsåt i förhållande till huvudbrottet bör bedömningen av svensk rätts förhållande till konventionen avgöras med utgångspunkt i konventionens krav på samband mellan bidraget och huvudbrottet. I sammanhanget bör hållas i minnet att konventionen endast tar sikte på brottslighet av ytterligt allvarligt slag och med allmänfarlig karaktär. Med hänsyn härtill finns det skäl att utgå från att den som uppsåtligen främjar den brottsliga verksamheten hos en grupp av personer med vetskap om gruppens inriktning på sådan brottslighet, och därmed bidrar till att ett brott som avses i konventionen begås, normalt torde ha uppsåt till en gärning som är tillräckligt

individualiserad för att medverkansansvar skall kunna komma i fråga. Enligt vår bedömning, som delas av samtliga remissinstanser utom *Malmö tingsrätt*, torde kravet enligt svensk rätt på uppsåt i förhållande till huvudbrottet således i de allra flesta fall vara förenligt med konventionen, i vart fall med en tillämpning av reglerna om eventuellt uppsåt.

Om medverkansbestämmelserna för något fall inte skulle täcka konventionens krav på kriminalisering torde straffansvar, som *Malmö tingsrätt* också anmärkt, ändå kunna komma i fråga med en tillämpning av bestämmelserna om ansvar för förberedelse till brott. För ansvar för förberedelse krävs inte att gärningsmannens uppsåt avser någon konkret gärning, utan det är tillräckligt att uppsåtet avser brottslighet av viss typ. Ansvar för förberedelse kräver visserligen att gärningsmannen i syfte att främja eller utföra brott har tagit viss befattning med pengar eller med vissa särskilt angivna föremål. Befattning med pengar eller de föremål som anges i bestämmelsen torde emellertid motsvara de i praktiken vanligaste fallen av sådan medverkan som avses i konventionen. Som nämnts ovan har regeringen för övrigt beslutat en proposition i vilken det föreslås att bestämmelsen om ansvar för förberedelse till brott, såvitt gäller befattning med föremål, skall ges en mer generell utformning.

Det torde dessutom förhålla sig så att svensk rätt med en tillämpning av bestämmelserna om medverkan och förberedelse till brott straffbelägger handlingar på ett långt tidigare stadium än vad konventionen kräver.

Med hänvisning till det som sagts ovan gör vi den bedömningen att det inte kan anses nödvändigt att vidta några särskilda lagstiftningsåtgärder för att Sverige skall leva upp till konventionens krav i detta hänseende.

Särskilt om artikel 5

Enligt artikeln skall varje konventionsstat vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att sådana handlingar som utgör brott enligt konventionen inte under några omständigheter får rättfärdigas av överväganden av politisk, filosofisk, ideologisk, rasmässig, etnisk, religiös eller annan liknande karaktär. Sådana handlingar skall vara förenade med straff som står i överensstämmelse med handlingarnas allvarliga beskaffenhet.

I 24 kap. brottsbalken finns allmänna bestämmelser om grunder för ansvarsfrihet. Också de allmänna bestämmelserna om straffmätning och påföljdseftergift kan nämnas (29 kap.) Enligt dessa bestämmelser kan de omständigheter som nämns i artikeln inte utgöra grund för ansvarsfrihet. När det gäller bedömningen av ett brotts straffvärde skall tvärtom flera av de nämnda omständigheterna anses som försvårande (29 kap. 2 § 7).

6.2 Domsrätt

Regeringens bedömning: Svensk domsrätt föreligger i alla fall där konventionen kräver det (artikel 6.1) och i så gott som samtliga de fall där en konventionsstat därutöver får fastställa domsrätt (artikel 6.2.) Det behövs således inte någon lagändring för att tillgodose konventionens krav i denna del.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 6.1.a motsvaras av 2 kap. 1 § brottsbalken enligt vilken det skall dömas efter svensk lag och vid svensk domstol för brott som har begåtts inom Sveriges territorium. Detsamma gäller om det är ovisst var brottet har förövats, men det finns skäl att anta att det har begåtts här.

Artikel 6.1.b motsvaras av 2 kap. 3 § 1 brottsbalken. Enligt denna bestämmelse föreligger svensk domsrätt om brottet har begåtts ombord på ett svensk fartyg eller luftfartyg. Den svenska domsrätten sträcker sig dessutom längre och omfattar gärningar som, utanför ett fartyg eller luftfartyg, har begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på ett sådant fartyg.

Artikel 6.1.c motsvaras av 2 kap. 2 § första stycket 1 brottsbalken.

De nämnda bestämmelserna ger alltså domsrätt för de fall som är aktuella enligt konventionen. Här skall dock något nämnas om det krav på dubbel straffbarhet som finns i 2 kap. 2 § andra stycket brottsbalken. Enligt denna bestämmelse gäller inte bestämmelserna om domsrätt i 2 § om gärningen är fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten. Det finns också i samma stycke en bestämmelse om gärningar som begåtts inom ett område som inte tillhör någon stat. Från denna bortses dock i det följande eftersom den endast gäller sådana gärningar för vilka det enligt svensk rätt inte kan följa svårare straff än böter. Enligt tredje stycket i samma paragraf får det inte dömas till en påföljd som är att anse som strängare än det svåraste straff som är stadgat för brottet enligt lagen på gärningsorten.

Alla konventionsstater är skyldiga att kriminalisera de handlingar som omfattas av artikel 2. Även i de stater som inte har tillträtt konventionen torde de handlingar som utgör brott enligt konventionen normalt vara kriminaliserade. Skulle mot förmodan så inte vara fallet torde svensk domsrätt ändå föreligga i de allra flesta fall med stöd av 2 kap. 3 § brottsbalken. Enligt denna bestämmelse skall det för vissa uppräknade situationer dömas efter svensk lag och vid svensk domstol utan hinder av kravet på dubbel straffbarhet. De fall som framförallt torde kunna bli aktuella omfattas av punkt 4 (om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet eller svensk allmän inrättning), punkt 6 (om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplatsabotage, försök till sådana brott, m.m.) och punkt 7 (om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver).

Med hänvisning till det sagda bör det inte krävas någon lagändring för att tillgodose konventionens krav i denna del.

6.3 Åtgärder för att utreda en persons närvaro i ett land och för att säkerställa närvaro för åtal eller utlämning

Regeringens bedömning: Det behövs ingen lagändring för att uppfylla konventionens krav i artikel 7 och artikel 8.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: När en konventionsstat mottar information om att en person som har begått ett brott eller misstänks ha begått ett brott enligt konventionen kan befinna sig inom dess territorium skall staten enligt artikel 7.1 vidta de åtgärder ”som kan fordras enligt dess nationella lagstiftning” för att utreda de omständigheter som informationen avser. Vidare skall den stat inom vars territorium den som har begått brottet eller misstänks för detta befinner sig, ”efter att ha övertygat sig om att omständigheterna motiverar det” vidta de enligt den nationella lagstiftningen lämpliga åtgärderna för att säkerställa den personens närvaro för åtal eller för utlämning (artikel 7.2).

Enligt artikel 8 är en konventionsstat, förutsatt att domsrätt föreligger enligt artikel 6 och att utlämning inte sker, undantagslöst och oberoende av om brottet har begåtts inom dess territorium, skyldig att utan onödigt dröjsmål genom förfaranden i enlighet med den statens lagstiftning överlämna ärendet till sina behöriga myndigheter för beslut i åtalsfrågan. Dessa myndigheter skall fatta beslut enligt samma regler som gäller i fråga om varje annat brott av allvarlig karaktär enligt lagstiftningen i den staten.

För att en handling skall utgöra brott enligt konventionen krävs att den företas i syfte att antingen förorsaka dödsfall eller allvarlig kroppsskada eller omfattande förstörelse av platser och lokaler som är öppna och tillgängliga för allmänheten. Det är alltså fråga om mycket allvarliga brott med högt straffvärde. Som nämnts ovan under avsnitt 6.2 torde svensk domsrätt föreligga i princip i samtliga fall som kan tänkas bli aktuella enligt konventionen.

Om Sverige mottar information om att en person som har begått ett brott eller misstänks ha begått ett brott enligt konventionen kan befinna sig inom landet är det naturligt att det finns ett intresse för svenskt vidkommande att utreda förutsättningar för åtal för gärningen i fråga. När en handling utgör brott enligt svensk lag gäller de allmänna bestämmelserna i rättegångsbalken om polisens brottsutredande verksamhet. Det innebär bl.a. att polismyndighet eller åklagare, om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts, kan inleda förundersökning enligt bestämmelserna i 23 kap. rättegångsbalken. Beroende på omständigheterna i det enskilda fallet kan det också bli aktuellt att beröva en sådan person friheten med stöd av bestämmelserna i 24 kap. rättegångsbalken. Den som i ett annat land är misstänkt, åtalad eller dömd för brott som kan föranleda utlämning kan också berövas friheten enligt 23 § lagen (1957:668) om utlämning för

brott. Med stöd av den sistnämnda bestämmelsen är det möjligt att beröva en person friheten här även innan en formell begäran om utlämning har kunnat överlämnas, förutsatt att en efterlysning har utfärdats.

Mot bakgrund av bestämmelsen i artikel 8 om att brott enligt konventionen, när det gäller beslut i åtalsfrågan, skall behandlas som varje annat brott av allvarlig karaktär enligt lagstiftningen i varje medlemsstat kan nämnas att åklagaren enligt svensk rätt är skyldig att åtala brott som hör under allmänt åtal om något annat inte är särskilt föreskrivet (20 kap. 6 § rättegångsbalken). Åklagaren kan alltså inte skönsmässigt bedöma om åtal skall väckas eller inte.

När det inte pågår en förundersökning är vissa allmänna regler i polislagen (1984:387) tillämpliga. Där anges bl.a. att polisen skall bedriva spaning och utredning i fråga om brott som hör under allmänt åtal (2 § 3) samt att en polisman under vissa förutsättningar får omhänderta en person för identifiering (14 §).

Det kan också nämnas att Sverige fullt ut deltar i det internationella polissamarbetet, framförallt inom ramen för EU.

Med hänvisning till det som nämnts krävs inte några författningsändringar för att Sverige skall uppfylla konventionens krav i artikel 7.1 och 7.2 och artikel 8.

6.4 Utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål

Regeringens bedömning: Några lagändringar med anledning av konventionens bestämmelser om utlämning och internationell rättslig hjälp i brottmål behövs inte.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Bakgrund: I lagen (1957:668) om utlämning för brott finns bestämmelser om villkoren för och förfarandet vid utlämning från Sverige till andra länder än de nordiska. För utlämning inom norden tillämpas ett förenklat förfarande som regleras i lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge.

Den förstnämnda lagen har tillkommit i nära anslutning till det arbete i Europarådet som ledde fram till 1957 års konvention om utlämning och är anpassad efter denna. De bestämmelser som kommenteras i det följande avser denna lag.

Utlämning kan ske beträffande den som i ett annat land är misstänkt, tilltalad eller dömd för gärning som är straffbelagd där (1 §). Svensk medborgare får inte utlämnas (2 §). Enligt 4 § måste den gärning för vilken utlämning begärs motsvara brott, för vilket enligt svensk lag är stadgat fängelse i mer än ett år. Har dom meddelats i den främmande staten för gärningen, måste påföljden utgöra frihetsstraff i minst fyra månader eller annat omhändertagande på anstalt under motsvarande tid.

Regler som begränsar möjligheterna att utlämna när det är fråga om politiska brott har tagits in i 6 §. Utlämning får enligt 7 § inte ske om åtgärden kan medföra risk för att den utlämnade på grund av bl.a. sin härstamning eller religiösa eller politiska uppfattning löper risk att bli utsatt för förföljelse av allvarligare slag. Enligt 8 § får utlämning heller inte ske, om åtgärden skulle vara uppenbart oförenlig med humanitetens krav.

9 § uppställer vissa krav på bevisning i skuldfrågan. I princip fordras dom eller häktningsbeslut från behörig myndighet i den stat som ansöker om utlämning. Fällande dom eller häktningsbeslut som meddelats av domstol eller domare i en stat med vilken Sverige har ingått en överenskommelse godtas vanligtvis om det inte i särskilt fall framgår att domslutet eller häktningsbeslutet är uppenbart oriktigt. Om beslutet härrör från en stat med vilken Sverige inte har träffat en överenskommelse om utlämning, eller om beslutet har fattats av annan behörig myndighet än domstol eller domare, måste det föreligga sannolika skäl för att personen har begått gärningen. I annat fall får framställningen inte bifallas.

I 10 § föreskrivs förbud mot utlämning bl.a. när dom har meddelats här i landet beträffande brott för vilket utlämning begärts. Vidare uppställs förbud mot utlämning när straff för brottet skulle vara förfallet enligt svensk lag. Enligt 11 § utgör också bl.a. meddelad dom här i landet för annat brott än det som utlämningsbegäran avser i vissa fall hinder mot utlämning.

När utlämning beviljas skall när så krävs vissa villkor uppställas enligt 12 §. Den utlämnande får inte utan medgivande av regeringen i det särskilda fallet åtalas eller straffas i den främmande staten för annat brott som har begåtts före utlämningen än det för vilket han utlämnas (specialitetsprincipen). Han får heller inte utan regeringens medgivande vidareutlämnas till annan stat. Dessutom får den som utlämnas inte straffas med döden.

I 13 § finns bestämmelser om konkurrerande framställningar om utlämning från två eller flera stater avseende samma person.

Skälen för regeringens bedömning: De handlingar som enligt konventionen skall vara förenade med straffansvar har alla på något sätt en koppling till – som självständiga brott eller på annat sätt – attentat med sprängämnen eller andra livsfarliga anordningar mot bl.a. allmänna platser, statliga eller andra offentliga anläggningar eller allmänna transportsystem med uppsåt att orsaka dödsfall, allvarlig kroppsskada eller omfattande förstörelse av de nämnda platserna m.m..

De handlingar som enligt konventionen skall vara förenade med straffansvar är kriminaliserade i svensk lag framförallt genom bestämmelserna i brottsbalkens kap. 3 och 13. Det är fråga om brottslighet av mycket allvarligt slag. Det kan exempelvis vara fråga om mordbrand och allmänfarlig ödeläggelse där straffskalan för brott av normalgraden är fängelse i lägst två och högst åtta år. För de fall som konventionen närmast avser att täcka torde det dessutom ofta förhålla sig så att brotten är att bedöma som grova. För grov mordbrand och grov allmänfarlig ödeläggelse är straffminimum fängelse i sex år. Straffmaximum är fängelse i 10 år eller fängelse på livstid. De straffbestämmelser som kan vara aktuella att tillämpa innefattar således brott av så allvarligt slag att utlämning

alltid kan ske vid en prövning av brottets svårhetsgrad (jfr. 4 § utlämningslagen).

Som nämnts innehåller utlämningslagen i dag ett absolut förbud mot utlämning för politiska brott (6 §). Det finns ingen internationell definition av vad som avses med politiska brott. I förarbetena till utlämningslagen görs en skillnad mellan absolut politiska brott (brott som riktar sig mot staten, t.ex. högmålsbrott och spioneri) och relativt politiska brott (gärningar som är straffbara som vanliga brott men som har ett politiskt motiv eller där ett politiskt moment ingår).

Under senare år har ifrågasatts om stater bör kunna vägra att lämna bistånd i form av rättslig hjälp i brottmål eller utlämna för sådana brott som är att bedöma som politiska. Konventioner har också utarbetats som förbjuder konventionsstaterna att betrakta brott enligt konventionen som politiskt brott. Förutom i den nu aktuella konventionen finns en sådan reglering i ett nyligen antaget andra tilläggsprotokoll till 1954 års Haagkonvention om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt. Sverige har undertecknat detta protokoll. Vare sig terroristbombningskonventionen eller tilläggsprotokollet innehåller någon möjlighet till reservationer i denna del. Också den mellan EU-staterna år 1996 antagna utlämningskonventionen innehåller bestämmelser om att den anmodade staten inte får betrakta något brott som politiskt brott vid tillämpningen av konventionen.

Regeringen har denna dag beslutat propositionen Sveriges tillträde till 1996 års EU-konvention om utlämning (prop. 2000/01:83). I propositionen föreslås vad gäller politiska brott en ändring i 6 § lagen (1957:668) om utlämning för brott och i 4 § (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge. Ändringsförslagen har en generell utformning och innebär att en begäran om utlämning inte får avslås om detta skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den ansökande staten. De överenskommelser som omfattas av bestämmelserna kommer att tillkännages i Svensk författningssamling (SFS).

I den nya lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål stadgas i 2 kap. 14 § andra och tredje styckena att en ansökan om rättslig hjälp inte får avslås med hänvisning till att gärningen är ett politiskt brott om ansökan gjorts från en stat som är medlem i EU eller från Norge eller Island eller om ett avslag skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten.

Några ändringar utöver de som har nämnts ovan är inte nödvändiga för att uppfylla konventionens bestämmelser i dessa avseenden.

6.5 Överförande för utredning m.m.

Regeringens bedömning: Det behövs inga lagändringar med anledning av konventionens bestämmelser om överförande av frihetsberövade personer.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: I konventionens artikel 13 regleras möjligheten att föra över en person som undergår verkställighet av en påföljd eller på annat sätt är i fängsligt förvar i en konventionsstat till en annan konventionsstat för vittnesmål, identifiering eller annan medverkan för att få fram bevisning för en utredning om brott enligt konventionen. Som förutsättning gäller att den som överförandet avser samtycker till åtgärden. Den stat som mottar en person i enlighet med artikel 13 skall, om det begärs, vara skyldig att hålla vederbörande i förvar. En viktig del av regleringen är vidare att den person som överförs inte får åtalas eller häktas eller bli föremål för någon annan frihetsberövande åtgärd med avseende på gärningar som har begåtts eller domar som har meddelats före personens avresa från den stat från vilken han eller hon överfördes. En annan viktig bestämmelse är att den som överförs enligt konventionen skall ha rätt att tillgodoräkna sig den tid under vilken överförandeåtgärden har pågått.

I lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål finns bestämmelser om överförande av frihetsberövade personer för förhör m.m. Något krav på dubbel straffbarhet eller samtycke från den frihetsberövade ställs inte upp. Vissa andra krav ställs dock upp. Förhöret eller konfrontationen får enligt 4 kap. 29 § första stycket 1 inte avse utredning om den frihetsberövades egen brottslighet. Vidare kan en ansökan avslås enligt 4 kap. 30 § andra stycket om ett överförande medför att tiden för frihetsberövandet förlängs eller om den frihetsberövades närvaro behövs i ett brottmål som handläggs här i landet. Regeringen har även en möjlighet att avslå en framställning enligt 2 kap. 14 § första och andra styckena om en ansökan bl.a. skulle strida mot ordre public eller om omständigheterna annars är sådana att ansökan inte bör bifallas. En ansökan får inte avslås om ett avslag skulle strida mot en internationell överenskommelse som gäller mellan Sverige och den andra staten.

Artikel 13 i konventionen möjliggör endast för konventionsstaterna att överföra frihetsberövade personer; en konventionsstat är inte skyldig att göra det. Bestämmelserna om överförande av frihetsberövade personer för förhör m.m. och möjligheterna att avslå en begäran enligt lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål kan enligt regeringens mening inte anses stå i strid mot konventionens krav. Några lagstiftningsåtgärder är således inte nödvändiga i denna del.

6.6 Förebyggande av brott

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller konventionens bestämmelser om förebyggande av brott.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 15 skall konventionsstaterna samarbeta för att förebygga brott enligt konventionen. Konventionsstaterna skall särskilt inrikta sig på att förebygga och motverka förberedelser till sådana brott inom sina respektive territorier. Samarbetet skall också omfatta ett utbyte av information i enlighet med varje lands nationella lagstiftning och en samordning av administrativa och andra åtgärder.

Pågående arbete

I Sverige är det säkerhetspolisen (SÄPO) som har ansvaret för frågor som har att göra med internationell terrorism. Det gäller också arbetet för att förebygga sådan brottslighet, som är en av SÄPO:s grundläggande uppgifter.

SÄPO:s arbete för att förebygga terrorism bygger framför allt på en kontinuerlig kartläggning av misstänkta personer och organisationer. Ett omfattande samarbete och informationsutbyte förekommer därvid med andra länders underrättelse-, säkerhets- och polisorganisationer. Tillgång till aktuell underrättelseinformation av hög kvalitet är en förutsättning för att framgångsrikt kunna förebygga och bekämpa terrorism.

Målsättningen för SÄPO:s arbete är att på ett så tidigt stadium som möjligt ingripa mot personer och företeelser, som kan misstänkas ha anknytning till aktiviteter som bedrivs av terrorgrupper. Åtgärder för att avvärja terrorhot vidtas om möjligt redan innan någon brottslig handling har begåtts, t.ex. genom samtal med de personer som kan misstänkas vara involverade i planering av attentat eller som misstänks bistå med logistiskt stöd i samband med sådan planering. Insatser för att avvärja terrordåd mot personer som är utsatta för sådana hot består bland annat av information i förebyggande syfte och eventuellt tillhandahållande av olika typer av skyddsinsatser.

I vissa fall söker SÄPO genom att tillämpa bestämmelserna i utlänningslagen (1989:529) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll förhindra att utländska medborgare som är knutna till terrororganisationer bosätter sig eller verkar i Sverige.

Det bör också nämnas att det vid SÄPO har inrättats en särskild enhet som har till uppgift att i förebyggande syfte inhämta och systematisera information om sådan bomb- och sprängämnesteknik som kommit till användning i olika terrordåd runt om i världen.

Vid större evenemang, statsbesök m.m. utför SÄPO risk- och hotbildsanalyser som ligger till grund för det skydd och den bevakning som krävs vid varje enskilt tillfälle.

Deltagande i internationellt samarbete på området m.m.

Som nämnts ovan är det operativa internationella samarbetet av grundläggande betydelse för möjligheterna att kunna förebygga terroristbomb-

dåd. SÄPO har därför ett flitigt internationellt samarbete där informationsutbyte sker.

Sverige deltar i EU:s arbete mot terrorism. Under december 1999 antog ministerrådet en rekommendation (dok. 13073/99) om samarbete i kampen mot finansiering av terroristgrupper. I december 1999 antog också FN:s generalförsamling en konvention som syftar till att motverka finansiering av terroristverksamhet. Utgångspunkten är att beslut om undertecknande av konventionen bör kunna fattas under våren/sommaren 2001.

Avslutande bedömning

Som nämnts ovan deltar Sverige i ett omfattande samarbete och informationsutbyte med andra länders underrättelse-, säkerhets- och polisorganisationer i syfte att förebygga och motverka förberedelser till terrordåd. Det är inte aktuellt med några författningsändringar för att ändra på detta samarbete. Det kan också nämnas att liknande åtaganden om brottsförebyggande arbete finns i flera andra internationella överenskommelser som Sverige anslutit sig till, bl.a. FN:s konvention mot tagande av gisslan, artikel 4 (prop. 1980/81:56, s. 17).

6.7 Underrättelse

Regeringens bedömning: Det behövs inga lagändringar i anledning av konventionens bestämmelser om underrättelse.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Den rättighet som artikel 7.3 i konventionen ger den som är berövad friheten att sätta sig i förbindelse med företrädare för myndigheterna i det land där han har sitt hemvist motsvaras av bestämmelserna i lagen (1989:152) om underrättelseskyldighet m.m. när utlänningar är berövade friheten. Detsamma gäller den i artikel 7.3 angivna skyldigheten att informera om dessa rättigheter.

De övriga skyldigheter att underrätta som finns i artikel 7.6 (om frihetsberövande och resultat av vissa undersökningar) och artikel 16 (om slutgiltiga avgöranden avseende brott enligt konventionen) överensstämmer med motsvarande bestämmelser i tidigare konventioner som Sverige anslutit sig till. I propositionen om ratifikation av 1973 års diplomat-skyddskonvention har således angetts att motsvarande underrättelseskyldighet kan uppfyllas inom ramen för gällande lagstiftning och att de föreskrifter av administrativ natur som behövs kan meddelas av regeringen (se exempelvis prop. 1975:71 s. 30). Samma bedömning har gjorts i propositionen om tillträde till 1979 års konvention mot tagande av gisslan (prop. 1980/81:56 s. 11).

Inte heller för detta fall synes några lagändringar vara nödvändiga.

Regeringens bedömning: Möjligheten för Sverige att förklara sig inte bundet av konventionens bestämmelse om tvistlösning bör inte utnyttjas.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller har inget att invända mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 20.1 skall varje tvist mellan två eller flera konventionsstater angående tolkningen eller tillämpningen av konventionen, och som inte kan lösas genom förhandlingar mellan staterna, lösas genom skiljedom på begäran av någon av staterna. Om parterna inte inom sex månader efter det att begäran om skiljedom har framställts kan enas om skiljeförfarandet, kan endera parten hänskjuta tvisten till Internationella domstolen genom ansökan i enlighet med domstolens stadga. I artikel 20.2 ges en reservationsmöjlighet till det skiljeförfarande som beskrivs i artikel 20.1 med innebörd att de parter som inte accepterar denna typ av tvistlösning kan förklara sig icke bunden detta förfarande. En sådan förklaring kan ges såväl i samband med undertecknande av konventionen som i samband med ratifikationen.

Sverige är part i ett stort antal konventioner som innehåller tvistlösningsklausuler av samma typ som artikel 20. Sverige bör därför enligt vår bedömning acceptera ett sådant tvistlösningsförfarande också i detta fall.

7 Kostnader

Regeringen gör bedömningen att ett tillträde till FN:s konvention om bekämpande av terroristbombdåd inte föranleder några ökade kostnader för staten.

Konventionstexten på engelska

International convention for the suppression of terrorist bombings

The States Parties to this Convention,

Having in mind the purposes and principles of the Charter of the United Nations concerning the maintenance of international peace and security and the promotion of good-neighbourliness and friendly relations and cooperation among States,

Deeply concerned about the worldwide escalation of acts of terrorism in all its forms and manifestations,

Recalling the Declaration on the Occasion of the Fiftieth Anniversary of the United Nations of 24 October 1995,

Recalling also the Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism, annexed to General Assembly resolution 49/60 of 9 December 1994, in which, inter alia, "the States Members of the United Nations solemnly reaffirm their unequivocal condemnation of all acts, methods and practices of terrorism as criminal and unjustifiable, wherever and by whomever committed, including those which jeopardize the friendly relations among States and peoples and threaten the territorial integrity and security of States",

Noting that the Declaration also encouraged States "to review urgently the scope of the existing international legal provisions on the prevention, repression and elimination of terrorism in all its forms and manifestations, with the aim of ensuring that there is a comprehensive legal framework covering all aspects of the matter",

Recalling further General Assembly resolution 51/210 of 17 December 1996 and the Declaration to Supplement the 1994 Declaration on Measures to Eliminate International Terrorism, annexed thereto,

Noting also that terrorist attacks by means of explosives or other lethal devices have become increasingly widespread,

Noting further that existing multilateral legal provisions do not adequately address these attacks,

Being convinced of the urgent need to enhance international cooperation between States in devising and adopting effective and practical measures for the prevention of such acts of terrorism, and for the prosecution and punishment of their perpetrators,

Considering that the occurrence of such acts is a matter of grave concern to the international community as a whole,

Noting that the activities of military forces of States are governed by rules of international law outside the framework of this Convention and that the exclusion of certain actions from the coverage of this Convention does not condone or make lawful otherwise unlawful acts, or preclude prosecution under other laws,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Convention:

1. "State or government facility" includes any permanent or temporary facility or conveyance that is used or occupied by representatives of a State, members of Government, the legislature or the judiciary or by officials or employees of a State or any other public authority or entity or by employees or officials of an intergovernmental organization in connection with their official duties.

2. "Infrastructure facility" means any publicly or privately owned facility providing or distributing services for the benefit of the public, such as water, sewage, energy, fuel or communications.

3. "Explosive or other lethal device" means:

(a) An explosive or incendiary weapon or device that is designed, or has the capability, to cause death, serious bodily injury or substantial material damage; or

(b) A weapon or device that is designed, or has the capability, to cause death, serious bodily injury or substantial material damage through the release, dissemination or impact of toxic chemicals, biological agents or toxins or similar substances or radiation or radioactive material.

4. "Military forces of a State" means the armed forces of a State which are organized, trained and equipped under its internal law for the primary purpose of national defence or security, and persons acting in support of those armed forces who are under their formal command, control and responsibility.

5. "Place of public use" means those parts of any building, land, street, waterway or other location that are accessible or open to members of the

public, whether continuously, periodically or occasionally, and encompasses any commercial, business, cultural, historical, educational, religious, governmental, entertainment, recreational or similar place that is so accessible or open to the public.

6. "Public transportation system" means all facilities, conveyances and instrumentalities, whether publicly or privately owned, that are used in or for publicly available services for the transportation of persons or cargo.

Article 2

1. Any person commits an offence within the meaning of this Convention if that person unlawfully and intentionally delivers, places, discharges or detonates an explosive or other lethal device in, into or against a place of public use, a State or government facility, a public transportation system or an infrastructure facility:

(a) With the intent to cause death or serious bodily injury; or

(b) With the intent to cause extensive destruction of such a place, facility or system, where such destruction results in or is likely to result in major economic loss.

2. Any person also commits an offence if that person attempts to commit an offence as set forth in paragraph 1.

3. Any person also commits an offence if that person:

(a) Participates as an accomplice in an offence as set forth in paragraph 1 or 2; or

(b) Organizes or directs others to commit an offence as set forth in paragraph 1 or 2; or

(c) In any other way contributes to the commission of one or more offences as set forth in paragraph 1 or 2 by a group of persons acting with a common purpose; such contribution shall be intentional and either be made with the aim of furthering the general criminal activity or purpose of the group or be made in the knowledge of the intention of the group to commit the offence or offences concerned.

Article 3

This Convention shall not apply where the offence is committed within a single State, the alleged offender and the victims are nationals of that State, the alleged offender is found in the territory of that State and no other State has a basis under article 6, paragraph 1, or article 6, paragraph 2, of this Convention to exercise jurisdiction, except that the provisions of articles 10 to 15 shall, as appropriate, apply in those cases.

Each State Party shall adopt such measures as may be necessary:

- (a) To establish as criminal offences under its domestic law the offences set forth in article 2 of this Convention;
- (b) To make those offences punishable by appropriate penalties which take into account the grave nature of those offences.

Article 5

Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, including, where appropriate, domestic legislation, to ensure that criminal acts within the scope of this Convention, in particular where they are intended or calculated to provoke a state of terror in the general public or in a group of persons or particular persons, are under no circumstances justifiable by considerations of a political, philosophical, ideological, racial, ethnic, religious or other similar nature and are punished by penalties consistent with their grave nature.

Article 6

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in article 2 when:

- (a) The offence is committed in the territory of that State; or
- (b) The offence is committed on board a vessel flying the flag of that State or an aircraft which is registered under the laws of that State at the time the offence is committed; or
- (c) The offence is committed by a national of that State.

2. A State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

- (a) The offence is committed against a national of that State; or
- (b) The offence is committed against a State or government facility of that State abroad, including an embassy or other diplomatic or consular premises of that State; or
- (c) The offence is committed by a stateless person who has his or her habitual residence in the territory of that State; or
- (d) The offence is committed in an attempt to compel that State to do or abstain from doing any act; or

(e) The offence is committed on board an aircraft which is operated by the Government of that State.

3. Upon ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention, each State Party shall notify the Secretary-General of the United Nations of the jurisdiction it has established in accordance with paragraph 2 under its domestic law. Should, any change take place, the State Party concerned shall immediately notify the Secretary-General.

4. Each State Party shall likewise take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in article 2 in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite that person to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraph 1 or 2.

5. This Convention does not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

Article 7

1. Upon receiving information that a person who has committed or who is alleged to have committed an offence as set forth in article 2 may be present in its territory, the State Party concerned shall take such measures as may be necessary under its domestic law to investigate the facts contained in the information.

2. Upon being satisfied that the circumstances so warrant, the State Party in whose territory the offender or alleged offender is present shall take the appropriate measures under its domestic law so as to ensure that person's presence for the purpose of prosecution or extradition.

3. Any person regarding whom the measures referred to in paragraph 2 are being taken shall be entitled to:

(a) Communicate without delay with the nearest appropriate representative of the State of which that person is a national or which is otherwise entitled to protect that person's rights or, if that person is a stateless person, the State in the territory of which that person habitually resides;

(b) Be visited by a representative of that State;

(c) Be informed of that person's rights under subparagraphs (a) and (b).

4. The rights referred to in paragraph 3 shall be exercised in conformity with the laws and regulations of the State in the territory of which the offender or alleged offender is present, subject to the provision that the

said laws and regulations must enable full effect to be given to the purposes for which the rights accorded under paragraph 3 are intended.

5. The provisions of paragraphs 3 and 4 shall be without prejudice to the right of any State Party having a claim to jurisdiction in accordance with article 6, subparagraph 1 (c) or 2 (c), to invite the International Committee of the Red Cross to communicate with and visit the alleged offender.

6. When a State Party, pursuant to this article, has taken a person into custody, it shall immediately notify, directly or through the Secretary-General of the United Nations, the States Parties which have established jurisdiction in accordance with article 6, paragraphs 1 and 2, and, if it considers it advisable, any other interested States Parties, of the fact that such person is in custody and of the circumstances which warrant that person's detention. The State which makes the investigation contemplated in paragraph 1 shall promptly inform the said States Parties of its findings and shall indicate whether it intends to exercise jurisdiction.

Article 8

1. The State Party in the territory of which the alleged offender is present shall, in cases to which article 6 applies, if it does not extradite that person, be obliged, without exception whatsoever and whether or not the offence was committed in its territory, to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution, through proceedings in accordance with the laws of that State. Those authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the law of that State.

2. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that State to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceeding for which the extradition or surrender of the person was sought, and this State and the State seeking the extradition of the person agree with this option and other terms they may deem appropriate, such a conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 1.

Article 9

1. The offences set forth in article 2 shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between any of the States Parties before the entry into force of this Convention. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be subsequently concluded between them.

2. When a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, the requested State Party may, at its option, consider this Convention as a legal basis for extradition

in respect of the offences set forth in article 2. Extradition shall be subject to the other conditions provided by the law of the requested State.

3. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the offences set forth in article 2 as extraditable offences between themselves, subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. If necessary, the offences set forth in article 2 shall be treated, for the purposes of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territory of the States that have established jurisdiction in accordance with article 6, paragraphs 1 and 2.

5. The provisions of all extradition treaties and arrangements between States Parties with regard to offences set forth in article 2 shall be deemed to be modified as between State Parties to the extent that they are incompatible with this Convention.

Article 10

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 2, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 in conformity with any treaties or other arrangements on mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance in accordance with their domestic law.

Article 11

None of the offences set forth in article 2 shall be regarded, for the purposes of extradition or mutual legal assistance, as a political offence or as an offence connected with a political offence or as an offence inspired by political motives. Accordingly, a request for extradition or for mutual legal assistance based on such an offence may not be refused on the sole ground that it concerns a political offence or an offence connected with a political offence or an offence inspired by political motives.

Article 12

Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite or to afford mutual legal assistance, if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request for extradition for offences set forth in article 2 or for mutual legal assistance with

respect to such offences has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's race, religion, nationality, ethnic origin or political opinion or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any of these reasons.

Article 13

1. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of testimony, identification or otherwise providing assistance in obtaining evidence for the investigation or prosecution of offences under this Convention may be transferred if the following conditions are met:

- (a) The person freely gives his or her informed consent; and
- (b) The competent authorities of both States agree, subject to such conditions as those States may deem appropriate.

2. For the purposes of this article:

- (a) The State to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State from which the person was transferred;
- (b) The State to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States;
- (c) The State to which the person is transferred shall not require the State from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;
- (d) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he was transferred for time spent in the custody of the State to which he was transferred.

3. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted or detained or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts or convictions anterior to his or her departure from the territory of the State from which such person was transferred.

Article 14

Prop. 2000/01:86
Bilaga 1

Any person who is taken into custody or regarding whom any other measures are taken or proceedings are carried out pursuant to this Convention shall be guaranteed fair treatment, including enjoyment of all rights and guarantees in conformity with the law of the State in the territory of which that person is present and applicable provisions of international law, including international law of human rights.

Article 15

States Parties shall cooperate in the prevention of the offences set forth in article 2, particularly:

(a) By taking all practicable measures, including, if necessary, adapting their domestic legislation, to prevent and counter preparations in their respective territories for the commission of those offences within or outside their territories, including measures to prohibit in their territories illegal activities of persons, groups and organizations that encourage, instigate, organize, knowingly finance or engage in the perpetration of offences as set forth in article 2;

(b) By exchanging accurate and verified information in accordance with their national law, and coordinating administrative and other measures taken as appropriate to prevent the commission of offences as set forth in article 2;

(c) Where appropriate, through research and development regarding methods of detection of explosives and other harmful substances that can cause death or bodily injury, consultations on the development of standards for marking explosives in order to identify their origin in post-blast investigations, exchange of information on preventive measures, cooperation and transfer of technology, equipment and related materials.

Article 16

The State Party where the alleged offender is prosecuted shall, in accordance with its domestic law or applicable procedures, communicate the final outcome of the proceedings to the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit the information to the other States Parties.

Article 17

The States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.

Article 18

Prop. 2000/01:86
Bilaga 1

Nothing in this Convention entitles a State Party to undertake in the territory of another State Party the exercise of jurisdiction and performance of functions which are exclusively reserved for the authorities of that other State Party by its domestic law.

Article 19

1. Nothing in this Convention shall affect other rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, in particular the purposes and principles of the Charter of the United Nations and international humanitarian law.

2. The activities of armed forces during an armed conflict, as those terms are understood under international humanitarian law, which are governed by that law, are not governed by this Convention, and the activities undertaken by military forces of a State in the exercise of their official duties, inasmuch as they are governed by other rules of international law, are not governed by this Convention.

Article 20

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If, within six months from the date of the request for arbitration, the parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice, by application, in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State may at the time of signature, ratification, acceptance or approval of this Convention or accession thereto declare that it does not consider itself bound by paragraph 1. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State which has made a reservation in accordance with paragraph 2 may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 21

1. This Convention shall be open for signature by all States from 12 January 1998 until 31 December 1999 at United Nations Headquarters in New York.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. This Convention shall be open to accession by any State. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 22

1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day following the date of the deposit of the twenty-second instrument of ratification, acceptance, approval or accession with the Secretary-General of the United Nations.

2. For each State ratifying, accepting, approving or acceding to the Convention after the deposit of the twenty-second instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 23

1. Any State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations.

2. Denunciation shall take effect one year following the date on which notification is received by the Secretary-General of the United Nations.

Article 24

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall send certified copies thereof to all States.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention, opened for signature at New York on 12 January 1998.

Internationell konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister

De stater som är parter i denna konvention,

som beaktar ändamålen och grundsatserna i Förenta nationernas stadga om upprätthållande av internationell fred och säkerhet och främjande av grannsämja, vänskapliga förbindelser och samarbete mellan staterna,

som är djupt oroad över upptrappningen över hela världen av terrordåd i alla former och yttringar,

som erinrar om förklaringen i anledning av Förenta nationernas femtioårsdag den 24 oktober 1995,

som även erinrar om förklaringen om åtgärder för att undanröja internationell terrorism, bifogad generalförsamlingens resolution 49/60 av den 9 december 1994, i vilken bl.a. sägs att "Förenta nationernas medlemsstater högtidligt bekräftar sitt kategoriska fördömande av alla terrordåd, terrorismetoder och terrorismanvändningar såsom brottsliga och oförsvarliga var de än begås och vem som än begår dem, inberäknat handlingar som äventyrar de vänskapliga relationerna mellan stater och folk och hotar staternas territoriella integritet och säkerhet",

som konstaterar att staterna i förklaringen även uppmanas omedelbart se över räckvidden av de befintliga internationella rättsreglerna om förebyggande, bekämpande och undanröjande av terrorism i alla dess former och yttringar i syfte att säkerställa att det finns ett omfattande rättsligt ramverk som täcker frågans alla aspekter",

som vidare erinrar om generalförsamlingens resolution 51/210 av den 17 december 1996 och den förklaring till komplettering av 1994 års förklaring om åtgärder för att undanröja internationell terrorism, som bifogades resolutionen,

som även konstaterar att terroristattacker med sprängämnen eller andra livsfarliga anordningar har blivit allt vanligare,

som vidare konstaterar att gällande multilaterala rättsregler inte på ett adekvat sätt riktar sig mot sådana attacker,

som är övertygade om att det föreligger ett trängande behov av att öka det internationella samarbetet mellan stater när det gäller att utforma och vidta effektiva och praktiska åtgärder för att förebygga sådana terrordåd och för att lagföra och bestraffa förövarna,

som finner att förekomsten av sådana dåd djupt oroar hela det internationella samfundet,

som konstaterar att staternas försvarsmakters verksamhet regleras av folkrättsliga regler som ligger utanför ramen för denna konvention och att det förhållandet att vissa gärningar inte omfattas av denna konvention inte innebär att på annat sätt olagliga handlingar godtas eller legitimeras eller att lagföring enligt annan lagstiftning är utesluten,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

I denna konvention används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. statlig eller annan offentlig anläggning: varje permanent eller tillfällig anläggning eller transportmedel som används eller har tagits i besittning av företrädare för en stat, regeringsledamöter, den lagstiftande församlingen eller domstolarna, eller av tjänstemän eller andra anställda hos en stat eller annan offentlig myndighet eller offentligt organ eller av tjänstemän eller andra anställda hos en mellanstatlig organisation i samband med deras tjänsteutövning.

2. infrastrukturanläggning: varje anläggning i offentlig eller privat ägo som tillhandahåller eller distribuerar tjänster till förmån för allmänheten, såsom vatten, avlopp, energi, bränsle eller kommunikationer.

3. sprängämne eller annan livsfarlig anordning:

a) ett vapen eller en anordning för sprängning eller framkallande av brand som har konstruerats för eller har möjlighet att orsaka dödsfall, allvarlig kroppsskada eller betydande materiell skada, eller

b) ett vapen eller en anordning som har konstruerats för eller har möjlighet att orsaka dödsfall, allvarlig kroppsskada eller betydande materiell skada genom utsläpp, spridning eller inverkan av giftiga kemiska ämnen, biologiska agenser eller toxiner eller liknande substanser eller strålning eller radioaktivt material.

4. en stats försvarsmakt: en stats väpnade styrkor som är organiserade, utbildade och utrustade enligt statens nationella lagstiftning, huvudsakligen för nationellt försvar eller säkerhet samt personer som är verksamma till stöd för dessa väpnade styrkor och står under dessas formella befäl, kontroll och ansvar.

5. allmän plats: de delar av byggnad, mark, väg, vattenväg eller annan plats som är tillgängliga eller öppna för allmänheten antingen ständigt, periodiskt eller tillfälligt och varje utrymme för handel, kultur, historia,

utbildning, religion, det allmänna, underhållning, rekreation eller liknande som på så sätt är tillgängligt eller öppet för allmänheten.

Prop. 2000/01:86
Bilaga 2

6. allmänt transportsystem: alla anläggningar, transportmedel och hjälpmedel i allmän eller privat ägo som används vid eller för offentligt tillgängliga tjänster för transport av personer eller gods.

Artikel 2

1. En person begår ett brott i den mening som avses i denna konvention, om personen rättsstridigt och uppsåtligt levererar, placerar, avlossar eller spränger ett sprängämne eller en annan livsfarlig anordning i, in i eller mot en allmän plats, en statlig eller annan offentlig anläggning, ett allmänt transportsystem eller en infrastrukturanläggning

a) med uppsåt att orsaka dödsfall eller allvarlig kroppsskada, eller

b) med uppsåt att orsaka omfattande förstörelse av sådan plats, anläggning eller system, om förstörelsen leder till eller är ägnad att leda till betydande ekonomisk skada.

2. En person begår även ett brott om personen försöker begå ett sådant brott som anges i punkt 1.

3. En person begår även ett brott om personen

a) medverkar till ett sådant brott som anges i punkt 1 eller 2, eller

b) värvar eller instruerar andra för att dessa skall begå ett sådant brott som anges i punkt 1 eller 2, eller

c) på annat sätt bidrar till att en grupp personer som handlar med ett gemensamt syfte begår ett eller flera sådana brott som anges i punkt 1 eller 2; ett sådant bidrag måste vara uppsåtligt och ske antingen i syfte att främja gruppens allmänna brottsliga verksamhet eller syfte eller i vetskap om gruppens avsikt att begå det eller de berörda brotten.

Artikel 3

Denna konvention är inte tillämplig om brottet begås inom en enda stat, om den misstänkte och offren är medborgare i den staten, om den misstänkte påträffas inom den statens territorium och om ingen annan stat har en grund enligt artikel 6.1 eller 6.2 i denna konvention för att utöva domsrätt, bortsett från att bestämmelserna i artikel 10 - 15 vid behov skall tillämpas i sådana fall.

Varje konventionsstat skall vidta de åtgärder som fordras

- a) för att i sin nationella lagstiftning fastställa att de brott som anges i artikel 2 i denna konvention är brottsliga handlingar och
- b) för att belägga dessa brott med lämpliga straff, varvid hänsyn skall tas till brottens allvarliga beskaffenhet.

Artikel 5

Varje konventionsstat skall vidta de åtgärder, inbegripet i förekommande fall nationell lagstiftning, som fordras, för att säkerställa att brottsliga handlingar inom denna konventions tillämpningsområde – särskilt om handlingarna är avsedda eller ägnade att framkalla skräck hos allmänheten, en grupp personer eller särskilda personer – inte under några omständigheter rättfärdigas av överväganden av politisk, filosofisk, ideologisk, rasmässig, etnisk, religiös eller annan liknande karaktär, utan bestraffas med straff som står i överensstämmelse med handlingarnas allvarliga beskaffenhet.

Artikel 6

1. Varje konventionsstat skall vidta de åtgärder som fordras för att den skall kunna utöva domsrätt beträffande de brott som anges i artikel 2

- a) om brottet har begåtts inom den statens territorium,
- b) om brottet har begåtts ombord på ett fartyg som förde den statens flagg eller ombord på ett luftfartyg som var registrerat enligt dess lagstiftning när brottet begicks, eller
- c) om brottet har begåtts av en av den statens medborgare.

2. En konventionsstat får även fastställa att den har domsrätt beträffande varje sådant brott

- a) om brottet har begåtts mot en av den statens medborgare,
- b) om brottet har begåtts mot en statlig eller annan offentlig anläggning som tillhör den staten utomlands, inbegripet en ambassad eller annan diplomatisk eller konsulär lokal som tillhör den staten,
- c) om brottet har begåtts av en statslös person med hemvist inom den statens territorium,
- d) om brottet har begåtts vid ett försök att tvinga den staten att vidta eller avstå från att vidta en handling,

e) om brottet har begåtts ombord på ett luftfartyg som den statens regering har under sin förvaltning.

3. Varje konventionsstat skall vid ratifikation, godtagande eller godkännande av eller anslutning till denna konvention underrätta Förenta nationernas generalsekreterare om den domsrätt som staten har fastställt i sin nationella lagstiftning i enlighet med punkt 2. Så snart en förändring görs skall den berörda konventionsstaten underrätta generalsekreteraren.

4. Varje konventionsstat skall även vidta de åtgärder som fordras för att den skall kunna utöva domsrätt beträffande de brott som anges i artikel 2 i de fall då den misstänkte befinner sig inom statens territorium och staten inte utlämnar vederbörande till någon av de konventionsstater som har fastställt att de har domsrätt i enlighet med punkterna 1 eller 2.

5. Denna konvention utesluter inte att en konventionsstat utövar domsrätt i brottmål i enlighet med sin nationella lagstiftning.

Artikel 7

1. När en konventionsstat har mottagit information om att en person som har begått eller misstänks för att ha begått ett sådant brott som anges i artikel 2 kan befinna sig inom dess territorium, skall den staten vidta de åtgärder som kan fordras enligt dess nationella lagstiftning för att utreda de omständigheter som informationen avser.

2. Efter att ha övertygat sig om att omständigheterna motiverar det skall den konventionsstat inom vars territorium den som har begått brottet eller misstänks för detta befinner sig, vidta de enligt den nationella lagstiftningen lämpliga åtgärderna för att säkerställa den personens närvaro för åtal eller utlämning.

3. Den som är föremål för de åtgärder som avses i punkt 2 skall ha rätt att

a) ofördröjligen sätta sig i förbindelse med närmaste behöriga företrädare för den stat i vilken personen är medborgare eller för den stat som annars är behörig att tillvarata personens rättigheter eller, om personen är statslös, för den stat inom vars territorium personen har sitt hemvist,

b) ta emot besök av en företrädare för den staten,

c) bli informerad om sina rättigheter enligt a och b.

4. De rättigheter som avses i punkt 3 skall utövas i enlighet med lagar och andra författningar i den stat inom vars territorium den som har begått brottet eller misstänks för detta befinner sig, under förutsättning att dessa lagar och andra författningar gör det möjligt att fullt ut uppnå de syften som avses med de enligt punkt 3 tillerkända rättigheterna.

5. Bestämmelserna i punkterna 3 och 4 skall inte inverka på rätten för en konventionsstat med anspråk på domsrätt enligt artikel 6.1 c eller 6.2 c att anmoda Internationella Rödakorskommittén att sätta sig i förbindelse med och besöka den misstänkte.

6. Om en konventionsstat har tagit någon i förvar i enlighet med denna artikel skall den omedelbart, direkt eller via Förenta nationernas generalsekreterare, underrätta de konventionsstater som har fastställt att de har domsrätt i enlighet med artikel 6.1 och 6.2 och, om den förstnämnda staten finner det lämpligt, alla andra berörda konventionsstater om att personen har tagits i förvar och om de omständigheter som motiverar att så har skett. Den stat som verkställer en utredning som avses i punkt 1 skall genast underrätta de nämnda konventionsstaterna om utredningsresultatet och ange huruvida den avser att utöva domsrätt.

Artikel 8

1. I de fall där artikel 6 är tillämplig skall den konventionsstat inom vars territorium den misstänkte befinner sig, om den inte utlämnar vederbörande, undantagslöst och oberoende av om brottet har begåtts inom dess territorium vara skyldig att utan onödigt dröjsmål genom förfaranden i enlighet med den statens lagstiftning överlämna ärendet till sina behöriga myndigheter för beslut i åtalsfrågan. Dessa myndigheter skall fatta beslut enligt samma regler som gäller i fråga om varje annat brott av allvarlig karaktär enligt lagstiftningen i den staten.

2. Om en konventionsstat enligt sin nationella lagstiftning har rätt att utlämna eller på annat sätt överföra en av sina medborgare endast på villkor att vederbörande återlämnas till den staten för att avtjäna det straff som ådömts till följd av den rättegång eller det förfarande för vilket utlämnandet eller överförandet begärdes, och denna stat och den stat som begär utlämning är överens om detta alternativ och de andra villkor som de anser lämpliga, skall en sådan villkorlig utlämning eller ett sådant överförande vara tillräckligt för att upphäva den skyldighet som anges i punkt 1.

Artikel 9

1. De brott som anges i artikel 2 skall anses tillhöra de utlämningsbara brotten i varje utlämningsavtal som redan föreligger mellan några av konventionsstaterna före denna konventions ikraftträdande. Konventionsstaterna åtar sig att ta med sådana brott som utlämningsbara brott i varje utlämningsavtal som senare kommer att ingås mellan dem.

2. Om en konventionsstat som för utlämning ställer som villkor att ett utlämningsavtal skall föreligga, mottar en framställning om utlämning från en annan konventionsstat med vilken den inte har ingått sådant avtal, får den anmodade staten, efter fritt val, betrakta denna konvention som laglig grund för utlämning för de brott som anges i artikel 2. För

utlämning skall gälla de övriga villkor som föreskrivs i den anmodade statens lagstiftning.

3. Konventionsstater som för utlämning inte ställer som villkor att utlämningsavtal skall föreligga, skall sinsemellan betrakta de brott som anges i artikel 2 som utlämningsbara brott i enlighet med de villkor som uppställs i den anmodade statens lagstiftning.

4. Om så är nödvändigt skall för utlämning mellan konventionsstater de brott som anges i artikel 2 behandlas som om de begåtts inte endast på gärningsorten utan även inom territoriet för de stater som har fastställt att de har domsrätt i enlighet med artikel 6.1 och 6.2.

5. Bestämmelserna i alla fördrag och avtal om utlämning mellan konventionsstater med avseende på brott som anges i artikel 2 skall anses vara ändrade mellan konventionsstaterna i den utsträckning som de är oförenliga med denna konvention.

Artikel 10

1. Konventionsstaterna skall lämna varandra största möjliga bistånd i samband med utredningar, straffrättsliga förfaranden eller utlämningsförfaranden som inletts med anledning av brott som anges i artikel 2, inberäknat bistånd med tillhandahållande av bevismaterial som de förfogar över och som är nödvändigt för förfarandet.

2. Konventionsstaterna skall fullgöra sina skyldigheter enligt punkt 1 i överensstämmelse med de fördrag eller andra avtal om internationell rättslig hjälp som kan finnas mellan dem. Saknas sådana fördrag eller avtal, skall konventionsstaterna bistå varandra i enlighet med sin nationella lagstiftning.

Artikel 11

Inget av de brott som anges i artikel 2 skall med avseende på utlämning eller internationell rättslig hjälp betraktas som ett politiskt brott, som ett brott förknippat med ett politiskt brott eller som ett brott som inspirerat av politiska motiv. Följaktligen får en framställning om utlämning eller internationell rättslig hjälp som grundar sig på ett sådant brott inte avslås endast av det skälet att framställningen avser ett politiskt brott, ett brott förknippat med ett politiskt brott eller ett brott inspirerat av politiska motiv.

Artikel 12

Ingen bestämmelse i denna konvention skall tolkas så att utlämningsskyldighet eller skyldighet att lämna internationell rättslig hjälp uppkommer om den anmodade staten har grundad anledning att anta att en framställning om utlämning för brott som anges i artikel 2 eller om internationell rättslig hjälp avseende sådana brott har gjorts i syfte att

åtalas eller straffas en person i anledning av dennas ras, trosbekännelse, nationalitet, etniska ursprung eller politiska uppfattning eller att bifall till framställningen skulle vara till men för den personens ställning av något av dessa skäl.

Artikel 13

1. En person som undergår verkställighet av en påföljd eller på annat sätt är i fängsligt förvar inom en konventionsstats territorium och vars närvaro i en annan konventionsstat begärs för vittnesmål, identifiering eller annan medverkan för att få fram bevisning för utredning av eller åtal för av brott enligt denna konvention får överföras under förutsättning att

- a) personen frivilligt och välinformerad ger sitt samtycke, och
- b) att båda staternas behöriga myndigheter ger sitt tillstånd, med förbehåll för sådana villkor som dessa stater kan anse vara lämpliga.

2. Vid tillämpningen av denna artikel gäller följande:

- a) Den stat till vilken personen överförs skall ha behörighet och skyldighet att hålla den överförda personen i fängsligt förvar, såvida inte den stat från vilken personen överfördes begär eller tillåter något annat.
- b) Den stat till vilken personen överförs skall ofördröjligen fullgöra sin skyldighet att återlämna personen till fängsligt förvar i den stat från vilken personen överfördes i enlighet med vad de båda staternas behöriga myndigheter i förväg eller på annat sätt kommit överens om.
- c) Den stat till vilken personen överförs får inte kräva att den stat varifrån personen överfördes inleder ett utlämningsförfarande för att personen skall återlämnas.
- d) Den överförda personen skall i fråga om verkställigheten av den påföljd som verkställs i den stat varifrån överförandet skedde tillgodoräknas den tid som tillbringas i fängsligt förvar i den stat till vilken personen överfördes.

3. Utan samtycke av den konventionsstat från vilken en person skall överföras i enlighet med denna artikel får inte den personen, oavsett hans eller hennes nationalitet, inom territoriet för den stat till vilken överförandet sker åtalas eller häktas eller bli föremål för någon annan frihetsberövande åtgärd med avseende på gärningar som begåtts eller domar som meddelats före personens avresa från territoriet för den stat från vilken han eller hon överfördes.

Artikel 14

Den som tas i fängsligt förvar eller gentemot vilken andra åtgärder vidtas eller förfaranden genomförs med stöd av denna konvention skall

garanteras en rättvis behandling som innefattar åtnjutande av alla rättigheter och garantier i enlighet med lagstiftningen i den stat inom vars territorium personen befinner sig och i enlighet med tillämpliga folkrättsliga bestämmelser, däribland principerna om de mänskliga rättigheterna.

Artikel 15

Konventionsstaterna skall samarbeta för att förebygga sådana brott som anges i artikel 2, särskilt

a) genom att vidta alla åtgärder som är möjliga, inberäknat anpassning av sin nationella lagstiftning om det behövs, för att förebygga och motverka förberedelser inom sina respektive territorier till förövandet av dessa brott inom eller utom sina territorier, däribland åtgärder för att inom dessa territorier förhindra sådan illegal verksamhet av personer, grupper och organisationer varigenom dessa främjar, anstiftar, organiserar, uppsåtligt finansierar eller deltar i förövandet av sådana brott som anges i artikel 2,

b) genom att utbyta precis och verifierad information i enlighet med sin nationella lagstiftning och genom att samordna administrativa och andra åtgärder som vidtas i förekommande fall för att förebygga att sådana brott som anges i artikel 2 begås,

c) där så är lämpligt, genom forskning och utveckling i fråga om metoder för att påvisa av sprängämnen och andra farliga ämnen som kan orsaka dödsfall eller kroppsskada, samråd om utveckling av normer för märkning av sprängämnen för att kunna fastställa dessas ursprung vid utredningar efter explosioner, utbyte av information om förebyggande åtgärder samt samarbete och överförande i fråga om teknologi, utrustning och dit hörande materiel.

Artikel 16

Den konventionsstat där en misstänkt åtalas skall i enlighet med sin nationella lagstiftning eller sina tillämpliga förfaranden meddela slutresultatet av förfarandet till Förenta nationernas generalsekreterare, som skall vidarebefordra informationen till de övriga konventionsstaterna.

Artikel 17

Konventionsstaterna skall fullgöra sina förpliktelser enligt denna konvention på ett sätt som är förenligt med principerna om staters suveräna likställighet och territoriella integritet samt med principen om nonintervention.

Ingen bestämmelse i denna konvention tillåter en konventionsstat att inom en annan konventionsstats territorium utöva domsrätt och fullgöra uppgifter som är uteslutande förbehållna myndigheterna i den andra konventionsstaten enligt den nationella lagstiftningen.

Artikel 19

1. Ingen bestämmelse i denna konvention skall inverka på andra rättigheter, skyldigheter och ansvar för stater och enskilda enligt folkrätten, särskilt ändamålen och grundsatserna i Förenta nationernas stadga och internationell humanitär rätt.

2. På sådan verksamhet av väpnade styrkor under en väpnad konflikt – med den innebörd som dessa termer har i internationell humanitär rätt – som regleras av sådan rätt är inte denna konvention tillämplig; den verksamhet som utövas av en stats försvarsmakt då denna fullgör sina officiella uppgifter är inte underkastad denna konvention i den som verksamheten regleras av andra folkrättsliga regler.

Artikel 20

1. Varje tvist mellan två eller flera konventionsstater angående tolkningen eller tillämpningen av denna konvention som inte kan lösas genom förhandlingar inom rimlig tid, skall på begäran av någon av dem hänskjutas till skiljedom. Om parterna inom sex månader efter det att begäran om skiljedom framställts inte kan enas om utformningen av skiljedomsförfarandet, kan endera parten hänskjuta tvisten till Internationella domstolen genom ansökan i enlighet med domstolens stadga.

2. Varje stat får vid undertecknande, ratifikation, godtagande eller godkännande av denna konvention eller vid anslutning till den förklara att den inte anser sig vara bunden av punkt 1. De övriga konventionsstaterna blir inte bundna av punkt 1 gentemot en konventionsstat som har gjort ett sådant förbehåll.

3. En stat som har gjort ett förbehåll enligt punkt 2 får när som helst återta förbehållet genom en underrättelse till Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 21

1. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande av alla stater från och med den 12 januari 1998 till och med den 31 december 1999 i Förenta nationernas högkvarter i New York.

2. Denna konvention skall ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

3. Denna konvention skall stå öppen för anslutning av alla stater. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 22

1. Denna konvention träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då det tjugioandra ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet deponerades hos Förenta nationernas generalsekreterare.

2. För varje stat som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till konventionen efter det att det tjugioandra ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet har deponerats träder konventionen i kraft den trettionde dagen efter den dag då staten i fråga deponerade sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 23

1. En konventionsstat får säga upp denna konvention genom skriftlig underrättelse till Förenta nationernas generalsekreterare.

2. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då Förenta nationernas generalsekreterare mottog underrättelsen.

Artikel 24

Originalen till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare, som skall överlämna bestyrkta kopior till alla stater.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina regeringar, undertecknat denna konvention som öppnades för undertecknande i New York den 12 januari 1998.

Sammanfattning av promemorian Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention om bekämpande av terroristbombdåd

I promemorian föreslås att Sverige skall tillträda Förenta nationernas konvention om bekämpande av terroristbombdåd.

I promemorian görs bedömningen att ett tillträde kräver vissa ändringar av de författningsbestämmelser som gäller för utlämning för brott och internationell rättslig hjälp i brottmål. Ändringarna innebär att politiska brott inte kan åberopas som vägransgrund. Promemorian innehåller inga lagförslag. Vad gäller utlämning för brott anges att de ändringar som är nödvändiga är föremål för beredning genom departementspromemorian Sveriges tillträde till 1996 års EU-konvention om utlämning (Ds 2000:3). Beträffande internationell rättslig hjälp hänvisas till de förslag som regeringen lämnat till riksdagen i propositionen Internationell rättslig hjälp i brottmål (prop. 1999/2000:61).

I övrigt görs i promemorian bedömningen att ett tillträde till konventionen inte kräver några lagändringar.

Förteckning över remissinstanser som yttrat sig över promemorian Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention om bekämpande av terroristbombdåd

Prop. 2000/01:86
Bilaga 4

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av följande instanser:

Riksdagens ombudsmän, Svea hovrätt, Malmö tingsrätt, Justiekanslern, Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Sveriges Domareförbund, Sveriges Advokatsamfund, samt Försvarsmakten.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 mars 2001

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Thalén, Sahlin, Engqvist, Larsson, Lejon, Lövdén, Bodström

Föredragande: statsrådet Bodström

Regeringen beslutar proposition Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention om bekämpande av bombattentat av terrorister